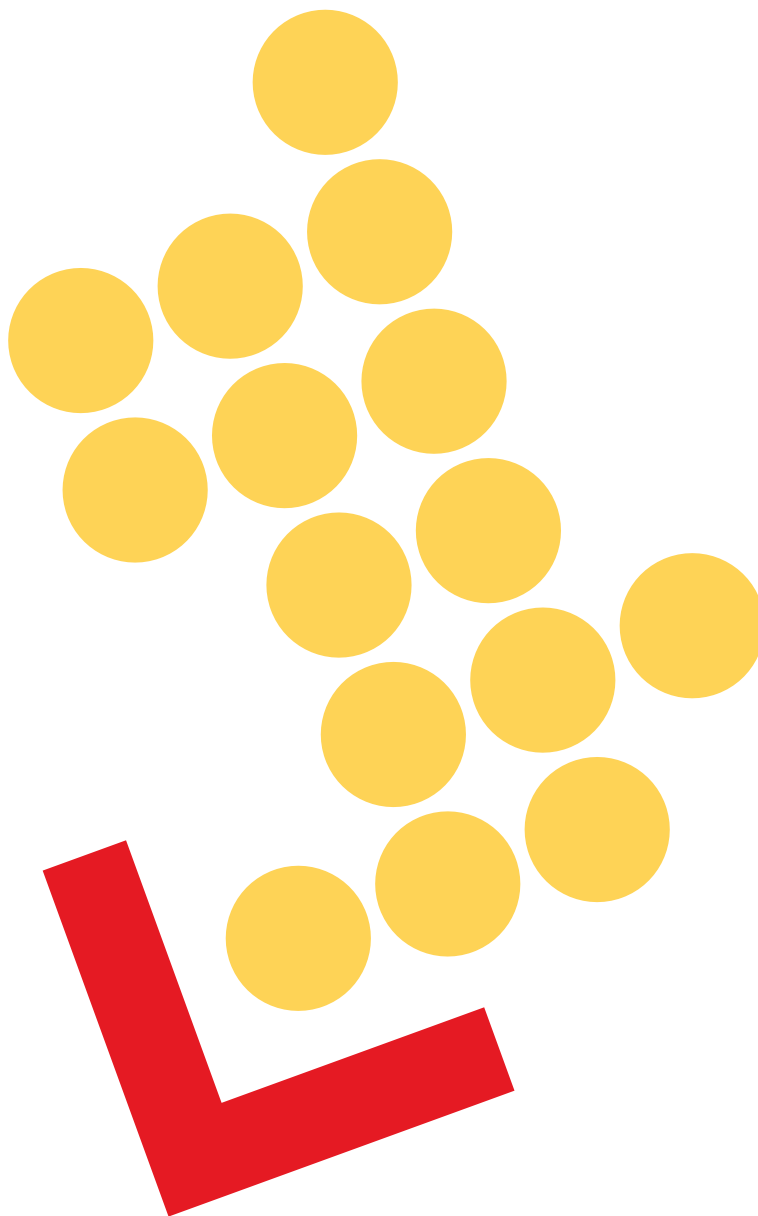

Skyddsombudens arbete och erfarenheter 2006

Rapport skriven av
Sten Gellerstedt, LO, utredare

Skyddsombudens arbete och erfarenheter 2006

Förord

LO har med stöd av Statistiska centralbyrån, SCB, gjort två undersökningar av skyddsombudens erfarenheter. I del 1 redovisas de regionala skyddsombudens erfarenheter. I del 2 redovisas erfarenheter från huvudskyddsombud, skyddsombud och ensam-skyddsombud. Liknande undersökningar har gjorts av LO och LOs fackförbund sedan 1970-talet.

Vissa frågeställningar är lika i de båda undersökningarna, t ex om vilka arbetsmiljöproblem som är viktiga och vilken arbetsmiljöutbildning man har och önskar. De regionala skyddsombudens frågeformulär präglas av att det uppdraget sker i ett stort antal små arbetsplatser.

Undersökningen om de regionala skyddsombuden utformades i samarbete med LOs förbundsömsammanslagda grupp för de regionala skyddsombudens verksamhet. Undersökningen av de övriga skyddsombudens erfarenheter utformades i samarbete med representanter från LOs Miljö- och arbetslivsutskott (MOA). Alf Andersson med medarbetare på SCB bidrog med metod och utveckling av frågor samt har sammanställt och delvis kommenterat svaren på enkäterna. Ann-Christin Nero på LO har utvecklat text och figurer. Christina Järnstedt vid LO har intervjuats och kommenterat de regionala skyddsombudens svar.

STOCKHOLM MARS 2007

STEN GELLERSTEDT

Innehållsförteckning

Sammanfattning regionala skyddsombud	6
Inledning	7
Metod 7	
DEL 1	
De regionala skyddsombudens arbete.....	8
Bakgrund	8
<i>Historisk bakgrund</i> 9	
<i>RSO i världen</i> 9	
Metod RSO 10	
<i>Urval och svarsfrekvens</i> 10	
<i>Intervju</i> 10	
Resultat RSO – med kommentarer	11
Kön, ålder och uppdragets omfattning 11	
Största arbetsmiljöproblemen 12	
Utbildning 13	
Besök på arbetsplatserna 14	
Kontakt med Arbetsmiljöverket (AV) 24	
Tvärfackligt arbete 26	
<i>Ditt uppdrag som regionalt skyddsombud</i> 28	
Diskussion och slutsatser	32
Alla parter positiva till RSOs arbete 32	
RSO når små företag 32	
Mindre tid för RSO i fler företag 33	
Utbildning och problemen i arbetsmiljön 33	
Samverkan med Arbetsmiljöverket och polisen 33	
Slutord 34	
Referenser	35
BILAGA 1	
De regionala skyddsombudens arbete och erfarenheter	
– enkätsvar uppdelat på fackförbund.....	36

Sammanfattning regionala skyddsombud

Alla parter positiva till de regionala skyddsombudens arbete

De 535 svaren på LOs frågeformulär till regionala skyddsombud (RSO) i maj 2006 anger att arbetstagare, arbetsgivare och Arbetsmiljöverket är mycket positiva till RSOs arbete. En stor majoritet av arbetsgivarna (85 %) anses värdera RSOs arbete "Ja, i hög grad" eller "Ja, i viss mån" positivt. Av de arbetsgivare som vid RSOs första besök var ointresserade eller negativa blev de flesta mer positiva vid de återkommande besöken. Denna positiva syn på de regionala skyddsombuden bekräftar vad som kommit fram i flera tidigare studier.

Orsakerna till denna positiva attityd från arbetsgivarna kan vara RSOs samarbetsinriktade syn. RSO anger som särskilt viktigt att förmå skyddsombud och arbetsledare att utbilda sig samt att få företagen att se och lösa sina arbetsmiljöproblem. RSO uppfattar sig som den som aktiverar genom utbildning, rådgivning, problemlösning och information. De företräder anställda i små företag som många gånger själva inte vill riskera att komma på kant med sin arbetsgivare.

Utbildning och problemen i arbetsmiljön

De kunskaper RSO har kan ha betydelse för ett litet företags förmåga att klara personalens hälsa och ekonomin. RSO vill främst ha utbildning som rör sociala och psykologiska problem på arbetet, t ex arbetsorganisation och konflikthantering. Många anställda har idag en större tidspress på sig än tidigare och en del arbetsuppgifter släpar alltid efter. Hög arbetstakt, mycket att göra och för lite personal är problem i många små företag. På mindre väl organiserade företag kan detta ge stora spänningar. Ett RSO som kan arbetsorganisation och konflikthantering är då till stor nytta. RSO anger att de flesta små företag inte arbetar systematiskt med dessa frågor.

Samverkan mellan RSO och Arbetsmiljöverket brister fortfarande. Och så har det varit, förutom under de år Yrkesinspektionsnämnderna fanns. Samverkan mellan RSO och polisen finns men verkar ha stora brister, förutom möjligen inom transportsektorn.

RSO når små företag

Det är väl känt att det är svårt att nå små företag i frågor som rör arbetsmiljö. I många fall är de regionala skyddsombuden de enda bärarna till dessa av kunskap om arbetsmiljö. RSO täcker ungefär 90 procent av de små företagen med anställd personal och besöker dem betydligt oftare än vad Arbetsmiljöverket gör. Men inte heller RSO hinner göra allt som behövs, främst inom Bygg- och Servicesektorn behövs mer resurser. Under 2005 gjorde RSO inom LO, TCO och SACO drygt 60 000 besök i små företag. Men 2005 var antalet årsarbeten utförda av RSO 18 procent lägre än 1995. Under samma tidsperiod ökade antalet små företag som RSO ska bevaka från 180 000 till 270 000.

Den här undersökningen bygger på de regionala skyddsombudens egna svar. De uppfattar sig som den som vågar ställa krav och aktivera arbetsgivare och löntagare i små företag, så att dessa tar tag i sina problem. Stor samstämmighet råder bland de regionala skyddsombuden om att de har medverkat till att förbättra arbetsmiljön.

Inledning

Denna rapport redovisar resultaten av skyddsombudens erfarenheter och arbete. Del 1 behandlar regionala skyddsombud (RSO) och del 2 behandlar övriga skyddsombud. Syftet är att LO och fackförbunden ska få underlag för att bättre kunna stötta skyddsombuden och deras verksamhet.

Metod

Frågeformulär skickades i maj 2006 från SCB till hälften av de 1530 regionala skyddsombuden och till 5 procent av de 65 000 övriga skyddsombuden inom LO-sektorn. I slutet av maj påmindes de som ännu inte hade svarat. Svar som kom in efter midsommar togs inte med i undersökningen. Några som fick frågeformulären meddelade SCB eller LO att de inte är skyddsombud. En del av dessa har inte kunnat registreras som ej skyddsombud (enkäterna är anonyma) och istället räknats som ej svarande. De som hört av sig och sagt att de nyss blivit skyddsombud har uppmanats att svara på de frågor de kan besvara.

Frågor i undersökningen togs delvis från tidigare undersökningar gjorda av Arbetslivsinstitutet (Frick m fl 1996), Byggnads, LO och Metall. Tillsammans med representanter från LOs förbund bearbetades dessa, men även nya frågor gjordes. Alf Andersson vid SCB hjälpte till med formuleringar av frågorna.

Vid redovisningen av svaren har fackförbunden delats i tre sektorer:

Bygg: Byggnadsarbetareförbundet, Elektrikerförbundet, Fastighetsanställdas förbund (har RSO i både bygg- och servicesektorn) och Målareförbundet.

Industri: Grafiska fackförbundet, IF Metall, Livsmedelsarbetareförbundet, Skogs- och Träfacket och Pappers (Pappers ingår ej i Del 1 eftersom de inte har RSO).

Service: Handelsanställdas förbund, Hotell och Restaurang facket (HRF), Kommunalarbetareförbundet, Musikerförbundet, SEKO (RSO finns inom Väg & Ban och hör egentligen till byggsektorn) och Transportarbetareförbundet.

I Bilaga 1 och 2 redovisas svaren uppdelade på samtliga fackförbund.

DEL 1

De regionala skyddsombudens arbete

Bakgrund

"Utvecklingen under 90-talet har på flera sätt försvagat det lokala skyddsarbetet och skyddsombudens ställning, särskilt på mindre företag. Härtill bidrar bland annat ökningen av outsourcing och tidsbegränsad anställning. Under 90-talet har dessutom antalet småföretag (under 50 anställda) vuxit med cirka 20 procent. Detta har ökat behovet av insatser från regionala skyddsombud". (Ur regeringens plan 2004 för ökad hälsa i arbetslivet).

Mot bakgrund denna fick LO i uppdrag av fackförbunden att fråga de regionala skyddsombuden om deras arbete och erfarenheter. Den regionala skyddsombudens verksamhet har belysts tidigare och i kapitlet "Diskussion och slutsatser" finns ett antal studier nämnda.

De regionala skyddsombudens främsta uppgifter är (LOs handledning 2001):

- aktivera arbetstagare och arbetsgivare i små företag så att de planerar, leder och genomför arbetet så att det utförs på ett sunt och säkert sätt,
- övervaka skyddet mot olycksfall och ohälsa samt delta i planeringen av förändringar i verksamheten,
- verka för att arbetsgivaren är medveten om sitt ansvar och skyldigheter,
- stödja det lokala skyddsombudet,
- verka för att det utses lokala skyddsombud,
- medverka vid utbildning av lokala skyddsombud och arbetsledare.

A. Omfattningen av de regionala skyddsombudens arbete 1995 och 2005

År	LO		TCO		SACO		Summa	
	1995	2005	1995	2005	1995	2005	1995	2005
Antal RSO	1 400	1 509	100	500	20	100	1 520	2 109
Antal årsarbeten	310	220	35,4	59	1?	4	346	283
Antal arbetsställen	150 567	193 396	29 287	77 895	2189	2 198	182 052	273 489
Antal anställda	680 071	615 000	-	-	-	-	-	-
Antal besök RSO	61 192	54 282	2 785	6 314	-	-	63 977	60 596

Källa: Arbetslivsinstitutet Dnr 299/96, Arbetsmiljöverket 2006-11-08

År 2005 fanns 2 100 regionala skyddsombud som gjorde 61 000 besök bland 273 000 små självständiga företag med anställda, vilket tog i anspråk 283 årsarbeten, se tabell A. Antalet årsarbeten utförda av RSO är 18 procent lägre 2005 i jämförelse med 1995.

Antalet ombud har däremot ökat sedan 1995, främst inom TCO och SACO. Det innebär att uppdraget som RSO år 2005 omfattade mindre tid per person än 1995. Under åren 1995 till 2005 har antalet självständiga små företag med anställda ökat från 180 000 till 270 000. Denna mycket stora ökning av antalet små företag sker samtidigt som antal årsarbeten som RSO minskar.

Historisk bakgrund

Rätten för arbetstagare att utse skyddsombud infördes i Svensk lag 1912. Dessa skulle företräda arbetstagarna men även bevaka statens intresse av bättre hälsa i arbetet och i viss mån hjälpa arbetsgivaren. Det var emellertid svårt att rekrytera skyddsombud. Flera utredningar fann att det var särskilt svårt att utse skyddsombud på små och rörliga arbetsplatser, bl a inom byggnads- och skogsarbete. Här fanns en stor rädsla för att inte få nytt arbete om man ställde krav på arbetsgivaren, eftersom anställningarna var tillfälliga och korta.

1949 infördes i lagen att byggnads- och skogsarbetare fick rätt att utse regionala skyddsombud med ansvar för de mindre företagens arbetarskydd (Prop. 1948:298, s. 223). Samtidigt fick arbetstagare rätt att utse skyddsombud på varje arbetsplats med mer än fem anställda och att en skyddskommitté för samråd mellan parterna måste inrättas på företag med mer än 50 anställda. År 1964 fick alla offentligt anställda rätten att utse skyddsombud. Tidigare hade enbart offentligt anställda i verkstäder och industri haft denna möjlighet. Systemet med regionala skyddsombud utvidgades 1974 till hela arbetsmarknaden.

RSO i världen

Regionala skyddsombud finns även i följande länder (Källa Frick K., 2007, Järnstedt C., 2007):

I **Norge** utser fackförbund inom bygg och anläggning sedan länge RSO för arbetsplatser utan lokalt skyddsombud. Fackförbundet ersätts för dess kostnader och verksamheten anses fungera väl. I **Finland** saknas ännu RSO, men Finska LO m fl har inför valet 2007 lagt förslag om att inrätta RSO ungefär enligt Svensk modell.

Företaget i **Italien** med färre än 16 anställda kan gå ihop om ett "territoriellt" skyddsombud. Detta regleras i avtal vilket innebär att RSO förekommer mest i norra Italien där fackförbunden är starka. Verksamhet betalas utifrån företagets storlek. I **Spanien** finns RSO i bl a Navarra, Asturien och Katalonien. Dessa har tillträde till små företag och har samma rättigheter som övriga skyddsombud. De är vägleda av partsgemensamma kommittéer. Syftet är att stötta små företag med bristande rutiner och kunskaper om en god arbetsmiljö. Verksamheten finansieras av Arbetarskydds/-skadeersättningsfonder.

I **Storbritannien** pågår försök med fackliga regionala rådgivare i arbetsmiljö för små företag inom flera branscher. Denna verksamhet motsvarar i stort Svensk RSO-verksamhet och är finansierad av Brittiska Arbetsmiljöverket. Rådgivarna har begränsade rättigheter, t ex kan företag vägra RSO tillträde. En utvärdering visar att verksamheten är omfattande, kostnadseffektiv och fungerar bra. I delstaten New South Wales i Australien har gruvfacken sedan länge rätt att utse RSO för mindre gruvor. Verksamhet får full ersättning och anses fungera bra. I delstaten Victoria utreds om att införa RSO i fler branscher. Motivet är att det behövs bättre stöd till små företag.

Sydafrikanska lantarbetareförbundet har börjat utse och utbilda egna RSO med hjälp från svenska Kommunalarebetareförbundet.

Metod RSO

Urval och svarsfrekvens

Från fackförbundens register valdes slumpmässigt ut 802 regionala skyddsombud (RSO) för att svara på frågorna, se tabell b. Av dessa svarade 68 stycken att de inte var RSO. Från de återstående 734 finns 535 giltiga svar, dvs 73 procent svarade, se tabell B.

TVå personer angav inte i formuläret att de är RSO och tre personer svarade att de inte är RSO. Dessa fem svarade ändå på alla frågor och har därför räknats in gruppen svarande.

B. Antal RSO i varje sektor, urval och svarande på frågeformuläret

Sektor	Antal RSO	Urval RSO	Ej RSO	Svarande	Procent svar från RSO
Bygg	318	176	4	124	72,0
Industri	544	257	17	179	74,5
Service	669	369	47	232	72,0
HELA LO	1 531	802	68	535	72,9

För att rätt beräkna svaret för alla RSO inom LOs förbund HELA LO (obs ej för sektorerna) har varje RSOs svar getts en vikt (multiplicerats med en siffra) utifrån antalet RSO i sitt förbund och det totala antalet RSO. Svar från förbund med många RSO får därmed en högre vikt än svar från förbund med få RSO. Detta ger en sannare beskrivning av verkligheten än att ge alla svar samma vikt. Eftersom andelen RSO varierar mycket mellan förbunden är det rättvisare att vikta efter detta än efter förbundets storlek.

I Bilaga 1, där svaren från RSO är fördelade på förbund, framgår att några RSO inom Handelsfjanställdas förbund missuppfattat fråga 3 om uppdragets omfattning och angett för mycket tid. I huvudsak ger svaren på denna fråga en korrekt bild.

Intervju

Christina Järnstedt vid LO har intervjuats och även skriftligt fått kommentera varje grupp av frågor samt gett bidrag till de inledande kapitlen. Christina Järnstedt är ordförande för LOs förbundsgemensamma grupp för regionala skyddsombud och ansvarig för RSO-verksamheten på LO. Hon har sina rötter i Hotell och Restaurang facket (HRF) och var där länge regionala skyddsombud.

Resultat RSO – med kommentarer

De regionala skyddsombudens svar presenteras i en tabell med text under som beskriver innehållet i tabellen. Inom parentes redovisas vissa svar från fackförbunden utifrån bilaga 1. Varje avsnitt avslutas med en kommentar.

Frågorna är numrerade i den ordning de kommer i frågeformuläret.

Kön, ålder och uppdragets omfattning

1. Kön och ålder på de regionala skyddsombuden

Sektor	Kön		Ålder				Medelålder
	Män	Kvinnor	20-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år +	
Bygg	96,1	3,9	8,5	26,3	45,0	20,2	52,0
Service	58,2	41,8	13,4	28,3	39,7	18,6	50,8
Industri	91,6	8,4	17,9	31,2	37,2	13,7	49,4
Hela LO	77,9	22,1	14,0	28,9	39,9	17,2	50,5

Inom Bygg och Industri är nästan alla RSO manliga, inom Service är drygt 40 procent kvinnliga (inom Kommunal 51 %, se Bilaga 1). Inom Byggsektorn finns flest äldre RSO, därefter inom Service (Byggnads har högst medelålder på 54 år och Livs lägst på 45 år, se Bilaga 1). Men även i industrin är vartannat RSO äldre än 50 år. Andelen RSO under 40 år är 8 procent inom Byggsektorn och 18 procent i Industrin.

2. Hur många år har du varit regionalt skyddsombud?

Sektor	Mindre än 2 år	Minst 2 men mindre än 5 år	Minst 5 men mindre än 10 år	10 år eller mer
Bygg	19,1	20,2	25,5	35,3
Service	18,7	30,7	27,3	23,2
Industri	19,4	25,6	26,6	28,4
Hela LO	19,0	26,7	26,7	27,6

Av tabell 2 framgår att drygt var fjärde varit RSO i 10 år eller längre. Byggsektorn har störst andel av dem som varit RSO längst (i Handels har dock 54 % varit RSO i mer än 10 år, se bilaga 1). I alla sektorer har knappt var femte haft sitt uppdrag kortare än 2 år.

KOMMENTAR: Uppdraget som RSO har mycket olika förutsättningar och omfattning beroende på var man arbetar. Omfattningen av RSO-uppdraget avgörs av lokal facklig organisation utifrån antalet medlemmar på små företag, risker i arbetsmiljön och geografisk spridning av arbetsplatserna samt efter hur stort statsbidraget är. Inom alla förbund är behovet av RSO större än vad ekonomin medger. Utöver statens bidrag använder förbunden egna medel. Inom industrin är vanligt att fackavdelningen utser ett huvudskyddsombud till RSO och förhandlar om ledighet för uppdraget. Inom Byggsektorn inklusive SEKO Väg & Ban och Handels ingår RSO oftast som en del i tjänsten som ombudsman. En orsak till detta är att byggbranschen har tillfälliga och rörliga arbetsplatser. Inom Handels område är omsättningen stor på både personal och de små företagen samt att det är svårt att få loss HSO för uppdrag som RSO. Detta gör det rationellare att utse ombudsmän som RSO. Inom Transport är alla RSO förtroendevalda på tre år och anställda. Alla RSO inom LOs förbund har en mandatperiod på tre år. Inom bl a Kommunal, HRF och Fastighets finns både utsedda RSO och ombudsmän som är RSO.

I tabell 1b i Bilaga 1 kan man se att Byggnads, Transport och Målarna har en stor andel äldre RSO och samtidigt få under 40 år. Livs har de yngsta RSO. En slutsats är att ju fler dagar per år uppdraget omfattar, desto lägre är omsättningen på RSO.

Största arbetsmiljöproblemen

4. Vilka är de tre största arbetsmiljöproblemen på de arbetsplatser du har att bevaka?

	Bygg	Service	Industri
Tunga lyft, fysiskt arbete	41,6	28,2	21,6
Påfrestande och/eller ensidiga arbetsställningar	31,7	12,7	21,8
Korta upprepade arbetsmoment, ensidiga rörelser	15,5	10,7	11,7
För hög arbetstakt, för mycket att göra, för lite personal	33,8	39,9	32,8
Dålig arbetsorganisation	31,8	37,0	22,6
"Stressigt" allmänt, psykiskt påfrestande	32,1	26,2	14,8
Mycket övertid	0,9	3,7	3,1
Mobbing, trakasserier, dåliga kamratrelationer	1,8	9,9	2,4
Buller, vibrationer	25,3	15,1	27,8
Svetsrök, gaser, kemiska risker	3,1	1,2	28,3
Värme, kyla, drag	4,3	5,5	10,2
Otrygga anställningsförhållanden	5,8	26,7	7,7
Olycksfallsrisker, allmänt	22,3	6,8	11,5
Inget fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)	41,7	50,7	67,1
Bristande arbetsanpassning och rehabilitering	10,1	21,9	21,9
Annat problem	8,4	11,2	1,7

Detta är RSOs uppfattning om vilka tre problem som är störst på de arbetsplatser de har i sitt ansvarsområde. Brist på systematiskt arbetsmiljöarbete är det vanligaste problemet i alla sektorer (91 % i Skogs & Trä anger detta). "För hög arbetstakt, för mycket att göra, för lite personal" är också ett gemensamt problem inom alla sektorer (av Fastighets RSO anger 74 % detta).

De olika sektorerna har sina typiska problem. Inom Byggsektorn är det fysiskt tungt arbete och olycksfallsrisker. Inom Service betonas bl a dålig arbetsforganisation och otrygga anställningar (HRF 61 %) och i Industrisektorn svetsrök, gaser och kemikalier.

Utbildning

7. Utbildningsönskemål inom olika områden

	Bygg	Service	Industri	Hela LO
Psykosocial arbetsmiljö	73,7	85,9	80,9	81,7
Kris- och konflikthantering	75,6	79,6	75,2	77,3
Arbetsanpassning och rehabilitering	76,8	75,9	74,1	75,4
Arbetsorganisation	70,0	77,5	70,7	73,5
Hot, våld, sexuella trakasserier	61,9	76,1	69,1	70,8
Jämställdhet och diskriminering	57,3	71,5	69,1	67,9
Branschpassad utbildning i arbetsmiljö	61,3	72,4	71,2	69,7
Funktionsutbildning för RSO	51,4	69,5	60,6	62,7
Belastningsergonomi	70,1	66,4	72,3	69,3
Buller, vibrationer, belysning eller ventilation	64,3	63,8	67,1	67,1
Arbetsmiljölagen och dess föreskrifter	65,1	60,4	57,6	60,3
Kemiska hälsorisker	64,3	59,6	71,4	64,9
Grundkurs i bättre arbetsmiljö	28,8	42,1	21,5	32,1
Allmän facklig utbildning	25,6	30,5	31,3	29,8

RSO har mycket olika önskemål om utbildning. Behov av utbildning i Psykosocial arbetsmiljö är stort i alla sektorer, särskilt inom Service och Industri. Kris- och konflikthantering ligger också högt, liksom arbetsanpassning och rehabilitering. Kunskaper i arbetsorganisation och om hot, våld och sexuella trakasserier är särskilt aktuellt inom Servicesektorn. Minst behov finns av allmänfacklig utbildning (dock ej i Grafikerna där 51 % och i Kommunal där 49 % anger detta).

8. Har du en utbildningsplan för uppdraget som regionalt skyddsombud?

	Ja, och den följs	Ja, men den följs inte	Nej
Bygg	32,3	8,3	59,4
Service	31,1	2,2	66,7
Industri	26,3	4,4	69,3
Hela LO	29,6	4,3	66,1

Runt 30 procent av RSO har en utbildningsplan som också följs. Ytterligare 2-8 procent har en plan, men som inte följs. Återstoden, 60-70 procent saknar utbildningsplan.

17. Hur många skyddsombud inom ditt RSO-område behöver grundläggande utbildning i arbetsmiljö?

	Inga	Högst 10	11–20	Mer än 20
Bygg	5,4	46,2	23,7	24,7
Service	8,0	47,9	19,7	24,4
Industri	6,8	45,3	25,8	22,2
Hela LO	7,0	46,6	22,8	23,6

Endast sju procent av RSO svarar att de inom sitt område inte har något skyddsombud som behöver grundläggande arbetsmiljöutbildning. Knappt hälften av RSO (22,8 + 23,6 = 46,4) anger att det finns 11 eller fler skyddsombud som behöver grundläggande utbildning.

KOMMENTAR: Bilaga 1 är en grund för diskussioner i förbundet, i LO och LO-distrikten angående vilka utbildningar som behövs och deras innehåll, samordning och finansiering. En stor efterfrågan finns hos RSO av utbildningar i maktfrågor (t ex arbetsorganisation) och andra sociala frågor (t ex konflikthantering). Både inom och mellan förbunden verkar behövas ett utbyte av erfarenheter om utbildningsplaner för RSO. En annan slutsats är att det finns ett stort behov av grundläggande utbildning i arbetsmiljö för skyddsombud på de arbetsplatser där RSO verkar.

Besök på arbetsplatserna

9. Hur informeras vanligen en arbetsgivare att du är RSO på deras arbetsplats (ange högst 2 svar)?

	Bygg	Service	Industri	Hela LO
Via brev	70,9	74,6	59,2	66,3
Via telefon	14,8	22,3	32,6	24,4
Via tecknande av avtal	18,7	19,0	24,3	20,8
Via e-post	1,5	5,4	5,0	4,4
Via arbetsgivarens branschorganisation	21,1	6,7	0,9	7,6

Brev är det klart vanligaste sättet att meddela arbetsgivaren vem som är RSO. Det kan även ske när avtal tecknas, per telefon eller - inom Byggsektorn – genom arbetsgivarens branschorganisation.

3. Hur många dagar på ett år omfattar ditt uppdrag som regionalt skyddsombud?

	Högst 14 dagar	15-24 dagar	25-50 dagar	Över 50 dar, under halvtid	Halvtid	Över halvtid, under heltid	Heltid
Bygg	20,2	13,1	20,1	25,7	11,6	3,4	6,0
Service	35,3	15,0	17,8	13,7	5,6	3,2	9,5
Industri	27,3	26,4	24,8	9,9	6,0	4,4	1,3
Hela LO	29,3	18,6	20,7	14,8	7,0	3,7	5,9

Två av tre har sitt RSO-uppdrag kortare tid än 50 dagar per år. Mellan 20 och 35 procent har sitt RSO-uppdrag högst 14 dagar per år. Inom Byggsektorn (förutom Elektrikerna) är det vanligast att vara RSO under en längre tid per år. Inom Industri är det vanligare att man är RSO under en kortare tid (Elektrikerna, Kommunal och Grafikerna har minsta antal dagar per RSO och år).

10. Hur många arbetsplatser har du att bevaka?

	Högst 24	25-49	50-74	75-149	150 eller mer	Vet inte
Bygg	9,7	14,7	13,7	13,1	38,9	9,8
Service	29,1	11,9	7,2	7,2	35,9	8,7
Industri	29,7	30,4	19,6	13,6	6,4	0,5
Hela LO	25,3	19,1	13,0	10,7	26,0	6,0

Antalet arbetsplatser som ett RSO har att bevaka varierar mycket, och det är stora skillnader mellan sektorerna. RSO inom Byggsektorn och Service har oftast fler arbetsplatser än RSO inom Industrin (90 % av RSO inom Handels och Transport har över 150 arbetsplatser, Kommunal och Grafikerna har lägst antal arbetsplatser per RSO). I Byggsektorn och Service finns nästan 10 procent som inte vet hur många arbetsplatser de har ansvar för.

Se fråga 3 för att få en uppfattning om hur lång tid RSO har per arbetsplats. Inom Byggsektorn är det vanligare att RSO arbetar fler dagar per år än inom Industri.

11. Hur många av dessa besöker du minst en gång per år?

	En liten del, en av tio	En av fyra	Hälften	Tre av fyra	Alla, nästan alla	Vet inte
Bygg	29,6	19,3	26,9	5,6	8,1	10,5
Service	23,1	23,9	23,1	2,3	15,2	12,5
Industri	6,6	7,1	10,4	9,6	64,7	1,6
Hela LO	18,5	16,9	19,3	5,6	31,6	8,1

13. Hur många av arbetsplatserna besöker du mer än en gång per år (återbesök)?

Bygg	45,1	23,2	14,3	4,2	4,1	9,1
Service	56,6	19,4	8,5	1,6	2,1	11,8
Industri	52,3	15,9	8,5	4,5	13,9	4,9
Hela LO	52,7	19,0	9,7	3,2	6,7	8,8

Industrins RSO besöker sina arbetsplatser oftare än RSO inom Byggsektorn och Service. 65 procent av RSO inom Industrin besöker alla eller nästan alla arbetsplatser minst en gång per år. Inom Service är motsvarande andel 15 procent och inom Byggsektorn åtta procent (Elektrikerna och Transport har störst andel arbetsplatser som inte besöks).

Hälften av RSO gör återbesök endast vid en liten del av de arbetsplatser man besökt tidigare. Att göra återbesök är vanligast inom Industrin. Det är betydligt mer än i de andra sektorerna. Även om man ser till andelen som har återbesökt minst hälften av de tidigare besökta arbetsplatserna är detta vanligast inom Industri (27 %). Därefter kommer Byggsektorn (22 %), inom Servicesektorn är det mindre vanligt (12 %).

6. Hur bedömer du i allmänhet arbetsmiljöarbetet på de arbetsplatser där du är regionalt skyddsombud? (Ange endast ett alternativ)

	Aktiv ledning, aktiva anställda	Passiv ledning, aktiva anställda	Aktiv ledning, passiva anställda	Passiv ledning, passiva anställda
Bygg	8,9	35,8	0,7	54,7
Service	11,5	22,6	6,2	59,7
Industri	12,1	30,9	8,4	48,6
Hela LO	11,2	28,4	5,8	54,6

Det vanligaste svaret är att såväl ledning som anställda är passiva i arbetsmiljöfrågor (Transport 75 % och HRF 71 %). Det minst vanliga är att ledningen är aktiv och de anställda passiva (Grafiska 13 %, Kommunal 11 %). Runt vart tionde RSO i alla sektorerna anger att båda parter är aktiva (Kommunal, Byggnads och IF Metall drygt 15 %). Passiv ledning men aktiva anställda finns främst inom Byggsektorn (Elektrikerna 43 %) och inom Industrin (Skogs & Trä 44 %).

12. Vanligaste skälen till vilka arbetsplatser du har besökt det senaste året
(flera alternativ får anges).

	Bygg	Service	Industri	Hela LO
Din egen bedömning och planering	82,3	68,2	92,4	79,7
Begäran av medlem/facklig representant	76,1	72,1	53,4	66,3
Olycksfall eller annan akut händelse	30,8	22,8	33,9	28,4
Begäran av arbetsgivare	9,3	31,2	21,0	23,1
Annan anledning	11,4	11,0	11,5	11,3

Det vanligaste skälet till ett besök på en industri- eller byggarbetsplats är främst RSOs egen bedömning och planering (inom HRF enbart 44%). Inom Byggsektorn och Service är det också vanligt att en medlem eller en facklig representant på arbetsplatsen begär ett besök (Transport 94 %, Handels 83 %, Fastighets %). I Service anger 31 procent av RSO att begäran kommer från arbetsgivare (Transport 69 %, Kommunal 38 %), medan olycksfall och akuta händelser är vanligare skäl till besök inom Industri och Byggsektorn.

14. Vanligaste anledningarna till upprepade besök ?
(fler svar får anges).

	Bygg	Service	Industri	Hela LO
Jag vill följa upp ett åtgärdsförslag	66,9	63,2	73,1	67,5
Arbetsmiljön sköts dåligt på arbetsplatsen	65,5	46,2	63,1	56,2
Arbetsdagarna har begärt ett nytt besök	28,2	37,0	28,9	32,3
Där finns särskilt farliga miljöer beroende på arbetet	20,2	7,3	16,3	13,2
Arbetsmiljöverket har begärt min medverkan	6,1	16,5	21,7	16,2
Arbetsgivaren har begärt ett besök	3,0	15,9	8,4	10,6
Annan anledning	10,3	11,0	14,6	12,1

De vanligaste skälen för RSO att göra ytterligare besök på en arbetsplats är att följa upp åtgärdsförslag och att arbetsmiljön sköts dåligt. Arbetsdagarna kan ha begärt det, men även arbetsgivaren (mest inom Service, t ex Transport 50 %). Att Arbetsmiljöverket begär en medverkan som innebär ett återbesök av RSO förekommer inom Industri (IF Metall 23 %, Transport 28 %, Kommunal 25 %) men sällan inom Byggsektorn.

KOMMENTAR: Ett RSO som bevakar fasta stadigvarande arbetsplatser (t ex inom industrin) har oftast färre arbetsplatser än ett RSO som bevakar tillfälliga arbetsplatser (byggen, säsongsarbetsplatser). Ingår RSO som en del i tjänsten som ombudsman är det oftast fler arbetsställen att bevaka. Där det finns stadigvarande arbetsplatser (industrin) är det lättare att följa en planering. Inom Byggsektorn som har en lång erfarenhet av RSO-verksamhet är det också möjligt att följa en egen planering. Vårre är det i branscher där verksamheter ofta byter ägare eller där olika företag kommer och går, som inom HRFs område.

Att några inte vet hur många företag de har att bevaka beror på att många RSO har sitt uppdrag några månader per år och när de återkommer finns nya rörliga arbetsplatser och nya företag inom området.

Brist på avsatt tid på grund av begränsad ekonomi är den största anledningen till att man inte hinner med att varken sätta igång en process eller att göra återbesök. Inom Byggsektorn hinner ett bygge ofta bli klart innan ett RSO kommer på ett upprepat besök påkallat av Arbetsmiljöverket. Därför har byggsektorn egna genomgångar med Arbetsmiljöverket. Elektrikerna har få dagar per RSO och år men samtidigt många arbetsplatser att bevaka. Det förklarar deras låga andel med återbesök. Många av Elektrikernas arbetsplatser är också tillfälliga och går därmed inte att återbesöka.

15. Hur många av arbetsplatserna som ingår i ditt RSO-uppdrag har egna skyddsombud?

	En liten del, en av tio	En av fyra	Hälften	Tre av fyra	Alla, nästan alla
Bygg	41,6	17,3	25,6	6,3	9,1
Service	60,2	21,3	10,5	4,4	3,7
Industri	29,0	19,4	30,3	12,6	8,6
Hela LO	45,1	19,8	20,8	7,8	6,6

Inom Industri och Byggsektorn uppger drygt 50 respektive 40 procent av RSO att hälften eller fler av "deras" arbetsplatser har skyddsombud. Inom Service är motsvarande andel ca 20 procent. Där anger 60 procent av RSO att endast en liten del, kanske var tionde arbetsplats, har skyddsombud.

18. Vilka deltar i allmänhet vid ditt besök? (flera svar får anges).

	Bygg	Service	Industri	Hela LO
Lokalt skyddsombud eller annan från arbetstagarna	83,8	78,6	93,2	84,8
Arbetsgivaren	62,9	72,1	77,5	72,1
Jag går själv runt bland arbetstagarna	42,0	20,1	23,6	25,9
Jag samlar som regel alla arbetstagare	20,0	34,3	14,3	24,2
Någon från företagshälsovården	0,0	2,0	2,8	1,9
Andra personer	3,2	10,9	4,9	7,2

Denna fråga avser RSOs besök på arbetsplatsen i allmänhet, nästa fråga berör skyddsronder.

Vid RSOs besök deltar nästan alltid lokalt skyddsombud eller annan representant för arbetstagarna (i något lägre utsträckning för Kommunal 75 % och HRF 72 % och från Musikernas enbart 33 %). RSO träffar också rätt så ofta arbetsgivaren, inom Byggsektorn i något mindre utsträckning än inom Industri och Service (Inom HRF anger enbart 55 % av RSO att de träffar arbetsgivaren). Inom Byggsektorn anger 42 procent av RSO att de själv går runt bland arbetstagarna utan andra deltagare (frågan är inte så tydlig att man kan avgöra om RSO ändå talar med skyddsombud eller arbetsgivaren). Särskilt inom Service är det vanligt att RSO samlar alla arbetstagarna vid sitt besök.

19. Om du gör skydds rond, vilka följer då med? (flera svar får anges).

	Bygg	Service	Industri	Hela LO
Lokalt skyddsombud eller annan för arbetstagarna	88,1	83,5	95,1	88,6
Arbetsgivaren	67,5	85,2	77,3	78,7
Jag går runt bland arbetstagarna och gör själv skydds ronden	18,0	7,8	17,6	13,4
Andra personer	4,8	7,3	2,5	5,1
Någon från företagshälsovården	0,0	2,8	2,7	2,2

Mycket ofta deltar både lokalt skyddsombud eller annan representant för arbetstagarna och arbetsgivaren när RSO gör en skydds rond. Inom Byggsektorn anger 68 procent detta, vilket är något lägre än inom Industri och Service (enbart 38 % av Elektrikernas RSO anger att arbetsgivaren är med). Inom Byggsektorn och Industri anger 18 procent att de går runt bland arbetstagarna och gör skydds ronder utan andra deltagare (Målarna 42 %).

KOMMENTAR: I förbundens arbetsordning för RSO anges att de i god tid ska meddela arbetsgivaren att de vill göra ett besök. Arbetsgivaren och RSO kommer sedan överens om tidpunkt. Det är sedan arbetsgivaren som ska genomföra skydds rond, med RSO som ett stöd. Därför är det förvånande att så många RSO inom framför allt Byggsektorn, men även inom Industrin, gör skydds rond utan arbetsgivarens deltagande. Möjligen kan några som svarat på enkäten missuppfattat och inte räknat arbetsledare som arbetsgivare. Men det återstår ändå 15 procent RSO inom Byggsektorn och i Industrin som själva går runt bland arbetstagarna och gör skydds rond. Beror det på att arbetsgivaren inte anser det viktigt att vara med? Frågorna i enkäten ger dock inte svar på om RSO sätter sig med arbetsgivaren efter skydds ronden och går igenom verksamheten.

20. När du besöker en arbetsplats första gången, hur blir du bemött?				21. Förändras bemötandet i allmänhet över tiden?			
	Positivt	Neutral/ ointresserat	Negativt		Mer positivt	Oförändrat	Mer negativt
	från skyddsombud/ fackliga representanter				från skyddsombud/ fackliga representanter		
Bygg	98,5	1,5	0,0	Bygg	52,8	47,2	0,0
Service	93,7	6,3	0,0	Service	53,6	46,4	0,0
Industri	96,4	3,6	0,0	Industri	60,7	39,3	0,0
Hela LO	95,7	4,3	0,0	Hela LO	56,0	44,0	0,0
	från anställda				från anställda		
Bygg	91,3	8,7	0,0	Bygg	51,2	48,8	0,0
Service	80,7	18,4	0,9	Service	56,9	42,5	0,7
Industri	82,8	17,2	0,0	Industri	60,2	39,8	0,0
Hela LO	83,7	16,0	0,4	Hela LO	56,0	44,0	0,3
	från arbetsgivaren				från arbetsgivaren		
Bygg	39,6	55,5	4,9	Bygg	32,6	63,0	4,4
Service	61,8	33,2	5,1	Service	48,0	50,2	1,8
Industri	50,0	46,9	3,1	Industri	61,8	35,5	2,7
Hela LO	52,9	42,8	4,3	Hela LO	49,7	47,7	2,7

Vid sitt första besök anger så gott som alla RSO ett positivt bemötande från skyddsombud eller annan facklig representant. 84 procent RSO anger ett positivt bemötande från anställda (inom HRF anger 24 % och inom Kommunal 21 % ett neutralt/ointresserat bemötande). Uppgifterna om arbetsgivarens bemötande är mer blandat. Störst andel positiva arbetsgivare anges inom Service (Kommunal 72 %) och minst andel inom Byggsektorn (Livs RSO - inom industrin - anger att enbart 29 % av arbetsgivarna är positiva). Bara fyra procent av RSO säger att arbetsgivarens bemötande är negativt (HRF 20 %).

Det redan positiva bemötandet från skyddsombud/facklig representant och anställda blir än mer positivt vid RSOs kommande besök. Detta oavsett om RSO här anger "oförändrat" eller "mer positivt". Beträffande arbetsgivarna, där drygt 40 procent av RSO angav ett neutralt/ointresserat bemötande från början, blir bemötandet senare mer positivt, främst inom Industrin (Livs 75 % - de hade lägst andel positiva vid första besöket).

Genom att jämföra svaren på frågorna 20 och 21 framgår att bland de tidigare neutrala arbetsgivarna blir fler positiva i alla sektorer, särskilt inom Industrin och därefter inom Service. Inom Byggsektorn kvarstår enligt en tredjedel av RSO de neutrala/ointresserade arbetsgivarna vid sin inställning. Från början negativa arbetsgivare blir också mer positiva enligt RSO inom Industri (78 %) och Service (62 %). Inom Byggsektorn anger vartannat RSO att negativa arbetsgivare blivit mer positiva efter hand. Både inom Service och Byggsektorn kvarstår en dryg tredjedel av arbetsgivarna som oförändrat negativa. Sammantaget anser sig RSO mer positivt bemött av arbetsgivaren vid återkommande kontakter.

22. Hur tas dina synpunkter om arbetsmiljön i allmänhet emot?

	Positivt	Neutral/ointresserat	Negativt
	från skyddsombud eller andra fackliga representanter		
Bygg	98,3	1,7	0,0
Service	93,2	6,6	0,2
Industri	95,5	4,5	0,0
Hela LO	95,1	4,8	0,1
	från anställda		
Bygg	81,1	18,0	1,0
Service	80,6	18,9	0,5
Industri	83,1	15,1	1,8
Hela LO	81,6	17,4	1,1
	från arbetsgivaren		
Bygg	43,1	43,9	13,0
Service	63,7	31,7	4,6
Industri	55,0	38,6	6,4
Hela LO	56,4	36,7	7,0

Nästan alla RSO säger att deras synpunkter tas emot positivt av lokalt skyddsombud/facklig representant. Drygt 80 procent av RSO uppger att de anställda tar emot deras synpunkter positivt (Elektrikerna och SEKO 69 %). Nästan inga RSO svarar att deras synpunkter i allmänhet möts negativt av skyddsombuden och anställda (SEKO dock 8 % av de anställda).

Enligt RSO är även majoriteten av arbetsgivarna positiva (56 %) till RSOs synpunkter. Störst andel positiva finns inom Service (64 %), därefter Industri (55 %) och lägst Byggsektorn (43 %) (minst andel positiva har Elektrikerna 36 % och HRF 37 %). Enbart sju procent anger att arbetsgivarna är negativa. Inom Byggsektorn anger 13 procent av RSO att arbetsgivare i allmänhet tar emot RSOs förslag negativt (inom Livs 21 %).

23. Anser du att ditt arbete som RSO värderas positivt?

	Ja, i hög grad	Ja, i viss mån	Nej, knappast	Nej, absolut inte
från skyddsombud eller andra fackliga representanter				
Bygg	86,0	14,0	0,0	0,0
Service	73,7	23,3	3,1	0,0
Industri	82,5	17,5	0,0	0,0
Hela LO	79,4	19,3	1,3	0,0
från anställda				
Bygg	57,3	42,7	0,0	0,0
Service	51,8	44,5	3,7	0,0
Industri	56,5	41,8	1,7	0,0
Hela LO	54,7	43,1	2,2	0,0
från arbetsgivare				
Bygg	6,6	70,5	22,9	0,0
Service	22,7	61,9	14,8	0,6
Industri	14,4	74,1	11,5	0,0
Hela LO	16,4	68,1	15,2	0,3
av arbetsmiljöinspektör				
Bygg	48,8	45,6	5,6	0,0
Service	51,2	39,4	9,5	0,0
Industri	57,1	34,1	8,8	0,0
Hela LO	52,8	38,8	8,4	0,0
av företagshälsovården				
Bygg	30,5	56,8	11,7	1,1
Service	36,1	49,0	14,3	0,6
Industri	40,0	39,7	9,0	1,3
Hela LO	36,3	47,3	15,5	1,0

RSO uppfattar att särskilt skyddsombuden eller annan facklig representant värderar deras arbete mycket positivt (högst Transport med 100 % och lägst Kommunal 67 % och Musikerna 55 %). Samma uppfattning har de anställda, men i något lägre grad positivt. En stor majoritet av arbetsgivarna (84,5 %) anses värdera RSOs arbete "Ja, i hög grad" eller "Ja, i viss mån" positivt. Inom Service och i Industri är arbetsgivarna något positivare än inom Byggsektorn. Inom Byggsektorn anser nästan vart fjärde RSO att arbetsgivarnas inställning snarare motsvarar "Nej knappast" positivt (Mälarna 35 %).

Motsvarande bedömningar från RSO på hur deras arbete värderas av arbetsmiljöinspektörer och företagshälsovård är helt övervägande på den positiva sidan, och mer positiva från inspektörerna än från företagshälsovården (dock uppfattar 16 % av Handels, 14 % av Skogs & Trä och Grafiska och 12 % av Elektrikernas RSO arbetsmiljöinspektörernas inställning som "Nej knappast" positiv).

24. Anser du att du får ett bra stöd i ditt uppdrag som RSO från följande?

	Bygg	Service	Industri	Hela LO
Från medlemmarna på arbetsplatserna	91,7	83,0	89,5	87,2
Från din fackavdelnings styrelse	95,7	80,9	87,9	86,5
Från ditt fackförbund centralt	97,5	74,3	79,4	81,0

Nittio procent av RSO inom Byggsektorn och Industri och något lägre inom Service (HRF 77 %) uppfattar ett bra stöd i sitt uppdrag från medlemmarna på arbetsplatserna. RSOs stöd från fackavdelningens styrelse och från förbundet centralt är också högst för Byggsektorn och minst positivt för Service. Inom Industri saknar 21 procent och inom Service saknar 26 procent stöd från centralt håll (inom Handels och Kommunal saknar 30 % stöd).

KOMMENTAR: Svaren på frågorna 20 till 23 ger en mycket positiv bild av RSOs arbete. Även arbetsgivarna är positiva och deras förtroende för RSO ökar efter flera besök. Det bekräftar att det tar tid att bygga tillit och att det krävs uthållighet i att vara RSO. Flera RSO berättar att företagen hellre ringer dem än sin egen branschorganisation vid problem i arbetsmiljön.

Varför några RSO anger en bristande uppskattning framgår inte av svaren i denna enkät. Beträffande företagshälsovården så saknas den helt eller är ofullständig i många företag, främst inom Servicesektorn. Företagshälsovården har numera sällan ett samarbete med RSO och saknar därför kunskap om RSOs roll.

Inom Servicesektorn finns många medlemmar med tillfälliga anställningar och med deltid. Det kan förklara det lägre stödet för RSO där. Inom HRF är också medlemmarna mycket unga (70 % under 30 år). Dessa medlemmar känner inte så väl till vilken roll RSO har.

Kontakt med Arbetsmiljöverket (AV)

25. Blir du informerad av arbetsgivaren att AV ska komma på inspektion?

	Ja	Nej	Det varierar	Vet inte
Bygg	9,2	63,2	16,0	11,6
Service	16,8	46,1	27,9	9,2
Industri	4,8	60,6	28,8	5,7
Hela LO	10,9	54,9	25,8	8,5

26. Får du protokoll från AVs inspektioner vid de arbetsplatser som du bevakar?

	Ja	Nej	Det varierar	Vet inte
Bygg	25,2	34,6	32,6	7,6
Service	33,5	28,5	29,6	8,4
Industri	28,0	35,4	30,2	6,4
Hela LO	29,8	32,2	30,4	7,5

27. Får du ta del av AVs förelägganden och uppföljningar?

	Ja	Nej	Det varierar	Vet inte
Bygg	31,4	30,6	28,7	9,4
Service	32,5	25,5	33,9	8,1
Industri	35,4	22,5	35,1	7,1
Hela LO	33,3	25,5	33,2	8,0

Enbart 11 procent av RSO svarar att de blir informerade av arbetsgivaren att AV ska komma på inspektion (inom Fastighets svarar ingen RSO ja på denna fråga). Inom Byggsektorn och Industri svarar drygt 60 procent nej på denna fråga.

Ungefär en tredjedel av RSO svarar att de får protokoll från AVs inspektioner, lika många att de inte får det och lika många att det varierar. På liknande sätt som för AVs protokoll är det med AVs förelägganden och uppföljningar.

28. Får du i allmänhet som RSO vetskap om allvarliga olycksfall och tillbud på de arbetsplatser som du ansvarar för?

	Ja	Nej	Vet inte
Bygg	54,6	31,7	13,7
Service	37,7	38,5	23,8
Industri	58,6	28,0	13,4
Hela LO	48,7	33,3	18,0

Drygt vartannat RSO bedömer att de får kännedom om allvarliga olycksfall och tillbud inom Byggsektorn och i Industrin. Sämre är det inom Service där 39 procent säger nej och 24 procent att de inte vet (36 % av Kommunals RSO anger att de inte vet).

29. Får du ta del av polisrapporter, intervjuer, utredningar och uppföljningar vid olycksfall?

	Ja	Nej	Ej varit aktuellt	Vet inte
Bygg	17,2	40,2	36,1	6,4
Service	12,6	40,0	33,5	13,9
Industri	27,5	30,4	32,1	10,1
Hela LO	18,9	36,6	33,5	11,0

Andelen som får ta del av polisrapporter m m är liten, men för drygt en tredjedel har det inte heller varit aktuellt (bland de RSO som svarar "ja" är det inom Transport 53 %, IF Metall 32 % och Kommunal 6 %).

30. Har ditt samarbete med Arbetsmiljöverket/inspektörerna förändrats under de senaste två åren?

	Nej	Ja, till det bättre	Ja, till det sämre
Bygg	60,1	33,0	6,9
Service	61,8	30,8	7,4
Industri	51,5	42,0	6,6
Hela LO	57,7	35,3	7,0

Drygt vartannat RSO anger ett oförändrat samarbete med AV. Drygt en tredjedel anger en förbättring, främst inom Industri. En försämring anges av sju procent av RSO (50 % av RSO inom Transport och Livs anger en förbättring samtidigt som 13 % av RSO i samma förbund anger en försämring).

KOMMENTAR: Av frågorna 25 – 30 framgår att det finns en brist på samverkan mellan RSO och Arbetsmiljöverket i alla sektorer. Detta trots att en tredjedel av RSO anser att denna samverkan blivit bättre de senaste två åren. Detta diskuteras vid alla arbetsmiljöfdagar för RSO, dit Arbetsmiljöverket alltid är inbjudna. Frågan tas också upp vid andra kontakter med Arbetsmiljöverket, vars inspektörer försöker att hålla kontakt. Numera byter dock inspektörerna oftare bransch än tidigare eller bevakar en region i stället för en bransch vilket försvårar kontakten med RSO. RSO ska även själv ta kontakt med Arbetsmiljöverkets inspektör.

Före 2001 fanns yrkesinspektionsnämnder i alla distrikt där myndigheten och parterna tog upp aktuella ärenden. Dessa lades emellertid ner och ersattes efter några år med en samverkan med myndigheten som ännu inte funnit sina former.

Att RSO så sällan tar del av polisrapporter m m beror bl a på att de inte vet hur de ska göra för att få ut dessa. Polisen lämnar heller inte ut material med hänvisning till förundersökningssekretess. Polisen saknar ofta kunskap om RSO och deras roll och är sällan särskilt intresserade att bistå i frågor rörande arbetsmiljöbrott.

Tvärfackligt arbete

31. Samarbetar du med representanter för något annat fackförbund i ditt uppdrag som RSO?

	Bygg	Service	Industri	Hela LO
Ja, med dem från andra fackförbund i LO på de arbetsplatser jag bevakar	63,8	24,3	16,5	29,7
Ja, med fackförbund i TCO eller SACO på de arbetsplatser jag bevakar	3,3	12,8	1,1	6,7
Ja, med LO-facken i kommunen/regionen	20,7	13,6	20,7	17,6
Nej, det finns inget fungerande tvärfackligt samarbete	29,8	51,8	58,6	49,6
Nej, men det behövs inget tvärfackligt arbete	1,7	8,2	10,3	7,6

32.

Ja, det förekommer att andra förbunds RSO också besöker mina arbetsplatser	66,9	32,5	13,8	33,0
--	------	------	------	-------------

Det finns ett omfattande samarbete med andra fackliga organisationer. Speciellt i Byggsektorn finns samarbete med andra LO-förbund på arbetsplatserna (Elektrikerna 72 %, Målarna 69 %, SEKO 68 %, Transport 62 %). Samarbete med fackförbund inom TCO eller SACO är vanligast inom Service (Kommunal 21 %, Transport 13 %). Drygt 20 procent av RSO inom Byggsektorn och Industrin anger att det finns ett samarbete med LO-facken i kommunen/regionen (Transport 44 %). Att det inte finns ett tvärfackligt samarbete uppger 30 procent i Byggsektorn, 52 procent i Servicesektorn och 59 procent i Industrisektorn. Endast en liten del av RSO menar att ett sådant samarbete inte skulle behövas.

Inom Byggsektorn förekommer i hög grad att RSO från andra fackförbund besöker arbetsplatsen (Elektrikerna 86 %, SEKO 68 %). Inom Industrin är detta ovanligt (förutom Livs 39 %).

33. Har omfattningen av tvärfackligt arbete förändrats de senaste fem åren enligt din erfarenhet

	Ja, ökat	Ja, minskat	Nej, oförändrat	Vet inte
Bygg	32,6	6,0	44,0	17,4
Service	15,3	11,0	39,1	34,6
Industri	23,0	8,0	41,1	27,9
Hela LO	21,7	8,9	40,9	28,6

34. Har värdet av det tvärfackliga arbetet förändrats de senaste fem åren enligt din erfarenhet?

	Ja, mer positivt nu	Ja, mindre positivt nu	Nej, oförändrat	Vet inte
Bygg	37,8	5,9	37,5	18,8
Service	21,7	7,7	33,6	37,0
Industri	29,3	4,3	36,6	29,8
Hela LO	27,9	6,1	35,5	30,5

Fyrtio procent av RSO svarar att omfattningen av tvärfackligt arbete varit oförändrat de senaste fem åren. Inom Byggsektorn, men även i Industri, anger fler att omfattningen ökat (Fastighets 48 %, SEKO 43 %, Målarna 40 %), några anger dock att det minskat (Livs 17 %). Inom Service är det ungefär lika många som anger att det tvärfackliga arbetet ökat (HRF 23 %) som att det minskat (Handels 17 %). Noteras bör att en stor del av RSO, särskilt inom Service och Industri inte känner till utvecklingen.

Ett ökat värde av det tvärfackliga arbetet anges främst inom Byggsektorn (Målarna 54 %, Fastighets 48 %, SEKO 46 %). Att det är mindre positivt anges av rätt få (Byggnads 15 %, Handels 12 %). En tredjedel av RSO ser det dock som oförändrat och knappt lika många säger att de inte vet (Kommunal 46 %).

KOMMENTAR: Svaren på frågor 33 och 34 visar att det tvärfackliga arbetet har förbättrats (ökat och värderas högre). Det skiljer sig dock en del mellan förbunden och även inom olika delar av landet. Det återstår fortfarande en del att göra för att ytterligare effektivisera samarbetet.

I och med att fler avtalsområden oftare finns på samma arbetsplats än tidigare har behovet av tvärfackligt arbete ökat. Nedläggningen av Arbetslivsinstitutet år 2007 innebär att det blir svårare för RSO att skaffa information och att utbilda sig. Likaså gör nedskärningarna på Arbetsmiljöverket det svårare för RSO att hålla kontakten med inspektörerna. Detta sammantaget medför att det krävs ett ännu effektivare tvärfackligt arbete. Arbetsmiljödagar i regionerna är här av stort värde för att organisera utbildningar, få en gemensam diskussion med Arbetsmiljöverket och för att RSO från olika förbund ska utbyta erfarenheter och lära av varandra för att utveckla verksamheten.

Ditt uppdrag som regionalt skyddsombud

	Mycket viktigt	Ganska viktigt	Mindre viktigt
35. Vad är särskilt viktigt i uppdraget att aktivera det lokala arbetsmiljöarbetet?			
att skyddsombud och arbetsledare utbildas			
Bygg	94,1	5,0	0,9
Service	90,5	9,5	0,0
Industri	89,0	11,0	0,0
Hela LO	90,7	9,1	0,2
att inventering av arbetsmiljöproblem görs och åtgärder vidtas			
Bygg	87,3	12,7	0,0
Service	90,4	9,6	0,0
Industri	89,4	9,9	0,7
Hela LO	89,4	10,4	0,2
att informera de anställda om riskerna och hur man undviker dem			
Bygg	85,9	14,1	0,0
Service	86,7	12,8	0,6
Industri	88,4	11,6	0,0
Hela LO	87,1	12,6	0,2
att skyddsronder genomförs			
Bygg	85,9	13,2	0,9
Service	80,9	18,7	0,4
Industri	80,8	18,5	0,7
Hela LO	81,9	17,5	0,6
se till att skyddsombud är valt			
Bygg	81,6	16,0	2,4
Service	78,7	19,7	1,5
Industri	85,5	13,5	1,1
Hela LO	81,8	16,7	1,6
att introducera SAM, Systematiskt arbetsmiljöarbete			
Bygg	76,6	22,0	1,4
Service	83,0	16,0	1,0
Industri	77,5	21,2	1,4
Hela LO	79,7	19,1	1,2
få fram en klar ansvarsfördelning i arbetsmiljöfrågor			
Bygg	67,4	30,1	2,5
Service	78,8	20,4	0,8
Industri	74,8	22,1	3,2
Hela LO	74,9	23,1	2,0

35. (fortsättning) Vad är särskilt viktigt i uppdraget att aktivera det lokala arbetsmiljöarbetet?

	Mycket viktigt	Ganska viktigt	Mindre viktigt
att göra uppföljningar av åtgärder i handlingsplaner och efter inspektioner från AV			
Bygg	65,9	33,3	0,9
Service	72,6	26,8	0,6
Industri	75,5	23,1	1,4
Hela LO	72,2	26,8	0,9
att få arbetsgivaren att skaffa sig en arbetsmiljöpolicy			
Bygg	67,7	29,0	3,3
Service	69,6	27,9	2,6
Industri	63,2	30,1	6,7
Hela LO	66,9	28,9	4,2
att handleda praktiskt i genomförandet av SAM			
Bygg	43,0	51,2	5,8
Service	57,9	36,3	5,8
Industri	49,8	45,1	5,2
Hela LO	51,8	42,6	5,6

Flera åtgärder anges som "mycket viktigt" och de tre sektorerna är rätt lika. De flesta av de uppräknade åtgärderna uppfattas som rätt självklara. Dit hör att skyddsombud och arbetsledare utbildas i arbetsmiljöfrågor (90,7 %), att arbetsmiljöproblem inventeras och åtgärder görs (89,4 %), att informera den anställda om riskerna i arbetsmiljön och hur man undviker dem (87,1 %) och att se till att skyddsronder genomförs (81,9 %) samt att se till att skyddsombud väljs (81,8 %). Mindre givet är att handleda praktiskt i genomförandet av SAM (51,8 %) och få arbetsgivaren att skaffa sig en arbetsmiljöpolicy (66,9 %).

16. Hur få fram skyddsombud där det saknas?

	Bygg	Service	Industri	Hela LO
Återkommande besök på arbetsplatsen för att tala med arbetstagarna	63,6	52,2	73,8	62,2
Arbetsplatsträffar	68,0	47,3	27,5	44,6
Talar med chefen	27,0	27,9	34,8	30,2
Telefonkontakter med anställda	23,2	24,7	13,3	20,3
Kan ofta inte göra något åt det	7,1	23,7	20,5	19,1

Vanligaste sätten att få skyddsombud där det saknas är att göra återkommande besök för att tala med arbetstagarna, t ex vid arbetsplatsträff ar. Att ta hjälp av chefen för att få fram skyddsombud är inte ovanligt. Vart femte RSO i Service och Industri instämmer i påståendet att man ofta inte kan få någon att bli skyddsombud (Musikerna 73 %). Inom Byggsektorn är det färre RSO än inom andra sektorer som svarar att det ofta inte går att få fram ett skyddsombud.

KOMMENTAR: Av fråga 35 framgår att RSO anser som särskilt viktigt att skyddsombud och arbetsledare utbildas och att inventering görs av arbetsmiljöproblem och att dessa sedan åtgärdas. Inom Service finns ett större behov av att få fram en klar ansvarsfördelning i arbetsmiljöfrågor än inom andra sektorer (Fastighets 87 %, Kommunal 82 %). Inom Grafiska (87 %) och HRF (80 %) anges ett större behov av att arbetsgivaren skaffar en arbetsmiljöpolicy än inom övriga förbund. Att introducera SAM anges av 100 procent av RSO i Skogs & Trä, jämfört med 80 procent för alla RSO.

Att få någon att bli skyddsombud kan ibland vara svårt. Särskilt svårt är det på arbetsplatser med många på deltid eller med tillfälliga eller tidsbegränsade anställningar. Dessa personer kan ofta känna att de inte hör till arbetsplatsen eller har inte tid för ett sådant uppdrag. De som inte har en tillsvidareanställning är ofta också mer försiktiga för att inte stöta sig med arbetsgivarna. De som blir skyddsombud har fått svårare att få tid för utbildning, jämfört med 1980-talet. Bemanningen på många arbetsplatser medger inte att någon är borta. Det verkar också bli allt svårare att få ledigt för RSO-uppdrag. Det är en bidragande orsak till att en del förbund valt att utse ombudsmän till RSO.

Att handleda i genomförande av SAM är mycket önskvärt. Men en sådan process tar tid och kräver återkommande besök men ekonomin räcker inte till. På en del håll har företaget och RSO infört SAM som ett projekt i samarbete med t ex ett industriforskningsinstitut.

Av Handels RSO ansåg enbart 56 % att skyddsronder var mycket viktigt, jämfört med att 82 % av alla RSO ansåg detta. Det vore intressant att veta varför så många RSO i Handels har en annan uppfattning. Kan det bero på att skydds rond fortfarande främst uppfattas som en kontroll av den fysiska miljön, och inte även av de sociala och psykiska frågorna?

5. Hur stor del av din totala tid som RSO har du under det senaste året ägnat åt rehabiliteringsärenden?

	0 procent	1–0 procent	10–24 procent	25–29 procent	50 procent eller mer
Bygg	19,9	30,6	29,3	13,1	7,2
Service	23,0	22,2	30,9	11,7	12,2
Industri	30,3	32,2	27,1	6,6	3,9
Hela LO	25,0	27,7	29,2	10,1	8,0

Var femte inom Service och Byggsektorn (Handels 47 %, Transport 29 %, Elektrikerna 29 %) har ägnat rehabiliteringsärenden mer än en fjärdedel av sin tid som RSO, medan inom Industri endast var tionde gör det. I de olika sektorerna är det mellan 20 och 30 procent som inte har rehabiliteringsärenden.

KOMMENTAR: Ett rehabiliteringsärende tas oftast upp vid en förhandling, dvs det är främst de ombudsmän som också är RSO som tar sådana ärenden. Vissa fackavdelningar har försäkringsansvariga som sköter rehabilitering. RSO biträder ofta en ombudsman eller försäkringansvarig vid rehabiliteringsärenden, särskilt då det handlar om anpassning eller omplacering som rör övriga arbetstagare på arbetsplatsen.

36. Hur uppfattar du din roll som RSO?

	Bygg	Service	Industri	Hela LO
Den som vågar ställa krav	98,3	94,1	95,5	95,5
Den som aktiverar det lokala arbetsmiljöarbetet	88,8	83,7	94,9	88,8
Problemlösare i arbetsmiljöfrågor	82,3	80,6	81,9	81,4
Rådgivare även i andra frågor	85,4	79,3	79,1	80,6
Utbildare, kunskapsförmedlare	74,4	70,9	82,2	75,7
Konfliktslösare mellan arbetsgivare och anställd	52,0	66,4	52,4	58,2
Kollar att de anställda följer arbetsmiljöreglerna	66,0	48,3	56,6	55,0

37. Känner du som regionalt skyddsombud att du har medverkat till att förbättra arbetsmiljön?

Ja	96,8	90,6	98,5	94,8
----	------	------	------	------

Nästan alla instämde i att RSO är den som vågar ställa krav (95,5 %). Det och "den som aktiverar det lokala arbetsmiljöarbetet" framstår som den mest givna rollen. Att vara problemlösare och rådgivare i arbetsmiljöfrågor anger drygt 80 procent. Bara vartannat RSO i Byggsektorn och Industri anser sig ha en roll i att lösa konflikter mellan arbetsgivare och anställd, men inom Service är detta vanligare. Byggsektorns RSO avviker från övriga genom att de i större utsträckning bevakar att de anställda följer arbetsmiljöreglerna.

Stor samstämmighet råder bland RSO om att de har medverkat till att förbättra arbetsmiljön.

Diskussion och slutsatser

Här diskuteras det som är övergripande för regionala skyddsombud utifrån denna och andra studier. Kommentarer till undersökningens frågor finns i föregående kapitel. Ingen analys görs här av olika förbund och inte heller av skillnader mellan förbund.

Alla parter positiva till RSOs arbete

De 535 svaren på LOs frågeformulär som 734 (73 % svarade) regionala skyddsombuden fick med posten i maj 2006 anger att arbetstagare, arbetsgivare och Arbetsmiljöverket är mycket positiva till RSOs arbete. En stor majoritet av arbetsgivarna (85 %) anses värdera RSOs arbete ”Ja, i hög grad” eller ”Ja, i viss mån” positivt. Av de arbetsgivare som vid RSOs första besök var neutrala/ointresserade eller negativa blev de flesta mer positiva vid återkommande besök. Denna positiva syn på RSO bekräftar vad som sagts i tidigare studier (Frick m fl 1996, 1997, Walters, 2002, Birgersdotter m fl 2004, Andersson m fl 2006).

De regionala skyddsombuden svarar att de allra flesta på de små företagen också tar emot deras förslag positivt. Drygt 95 procent av de lokala skyddsombuden/fackliga representanterna gör det, likaså drygt 80 procent av de anställda och knappt 60 procent av arbetsgivarna.

Andersson, Hägg och Rosén (2004) skriver att hälften av de tillfrågade RSO i deras studier uppger att arbetsgivarna oftast genomför deras förslag. Författarna menar att orsaken till denna positiva attityd från arbetsgivarna kan vara RSOs samarbetsinriktade syn. De fann också att RSO betonar rådgivning, problemlösning, utbildning och information mycket mer än det ”polisiära”.

Vad RSO i denna enkät anser vara viktigast i sitt uppdrag stämmer i stort med vad Frick m fl fann i en studie från 1997. I både vår studie och den från 1997 anger en mycket stor majoritet av RSO det som särskilt viktigt att förmå skyddsombud och arbetsledare att utbilda sig samt att få företagen att se och lösa sina arbetsmiljöproblem.

RSO når små företag

Det är väl känt att det är svårt att nå små företag i frågor som rör arbetsmiljö (se bl a Birgersdotter m fl 2004). Andersson m fl (2006) studerade olika sätt för mindre företag i Dalarna att börja arbeta systematiskt med problem i arbetsmiljön. De fann att de regionala skyddsombuden har en stor betydelse för detta. De skriver att RSO i många fall är de enda bärarna av kunskap om arbetsmiljö till de mindre företagen. Besöken av RSO uppfattas som viktiga och givande av båda parter.

På ett företag som deltog i Anderssons m fl (2006) studie gavs liknelsen ”Jägare blir man genom att gå med en erfaren och inte genom att läsa i böcker”. När RSO är på besök vandrar man runt tillsammans och diskuterar det som är viktigt. Andersson m fl skriver också att företagen undrar vem som kan ”puffa” på dem i framtiden. Man tror inte så mycket på företagshälsovården men däremot att RSO kanske kan fylla den funktionen. Det är uppenbart att företagarna själva anser att en ”motor” utanför företaget haft stor betydelse för att hålla liv i deras aktiviteter.

Detta bekräftas också av Walters (2002) som skriver att ett enkelt personligt besök är det bästa sättet att nå det lilla företaget. Han menar att RSO oftast är en viktigare

källa för mindre företag till kunskap än såväl företagshälsovård som arbetsmiljöinspektion. I studien av Birgersdotter m fl (2004) anges att de små företagens kontakter med Arbetsmiljöverkets inspektörer är sällsynta. RSO täcker emellertid ungefär 90 procent av de små företagen med anställd personal och besöker dem betydligt oftare än vad Arbetsmiljöverkets inspektörer gör. Men inte heller RSO hinner med allt som behövs, främst inom sektorerna Byggsverksamhet och Service behövs mer resurser.

Mindre tid för RSO i fler företag

År 2005 gjorde RSO drygt 60 000 besök och tio år tidigare 65 000. Det är en minskning med åtta procent. Antalet årsarbeten utförda av RSO sjönk också under dessa 10 år, med 18 procent. Det innebär att ett besök av RSO år 2005 i genomsnitt tog kortare tid än 1995. Under samma tidsperiod ökade antalet arbetsställen som RSO bevakar från 180 000 till 270 000, dvs med 50 procent. Det innebär att behovet av RSO har ökat stort, samtidigt som resurserna har minskat. RSOs verksamhet finansieras främst genom stadsanslag, men också av förbunden.

När resurserna minskar för RSO-verksamhet samtidigt som behovet ökar har förbunden försökt effektivisera arbetet. Detta har skett bl a via ökat tvärfackliga arbetet mellan RSO från olika avtalsområden och förbund. Ett sådant samarbete värderas också högre idag än tidigare. Främsta orsaken till detta är den ökade omfattningen av anställda från olika avtalsområden på samma arbetsplats.

Utbildning och problemen i arbetsmiljön

Den utbildning ett RSO har kan ha betydelse för ett litet företags förmåga att klara personalens hälsa och ekonomi. Enligt vår undersökning vill de regionala skyddsombuden främst ha utbildning i det som rör sociala och psykologiska problem i arbetet, t ex arbetsorganisation; konflikthantering; hot, våld och sexuella trakasserier; jämställdhet och diskriminering.

Orsakerna till detta behov av utbildning är att många RSO redan gått de fysikaliska kurserna. En annan orsak är att många anställda idag har en större tidspress på sig än tidigare och att en del arbetsuppgifter alltid släpar efter. RSO anger att för hög arbetstakt, för mycket att göra och för lite personal är ett stort problem i de flesta företag som de besöker. På mindre väl organiserade företag kan detta medföra stora spänningar mellan personer. Ett RSO med kunskaper i t ex arbetsorganisation och konflikthantering kan då göra stor nytta.

De olika sektorerna har sina typiska problem. RSO inom Byggssektorn anger fysiskt tungt arbete och olycksfallsrisker. Inom Service betonas bl a dålig arbetsforganisation och otrygga anställningar och i Industrisektorn svetsrök, gaser och kemikalier. Brist på ett systematiskt arbete med problemen i arbetsmiljön är mycket vanligt inom alla sektorer.

Samverkan med Arbetsmiljöverket och polisen

Enligt RSO brister det i deras samverkan med Arbetsmiljöverket. Detta trots att en tredjedel av RSO säger att detta blivit bättre de senaste två åren. Effekterna av den 30 procentiga minskningen av Arbetsmiljöverkets budget under 2007 och 2008 torde ytterligare försvåra för verkets inspektörer att hålla kontakt med RSO. Samverkan mellan RSO och polisen finns men har stora brister, förutom möjligen inom transportsektorn.

Samverkan mellan skyddsombudet och Arbetsmiljöverkets inspektör (tidigare yrkesinspektionen) har diskuterats i mer än 80 år. I en riksdagsskrivelse från 1924 sägs

att det borde vara angeläget för varje inspektionsförrättare att "alltid vid sina besök ... tillkalla dessa ombud och ta del av deras åsikter" (SOU 1925:34, s. 74). Under de år Yrkesinspektionsnämnderna fanns fungerade denna samverkan bättre.

Slutord

Den här undersökningen bygger på de regionala skyddsombudens egna svar. De uppfattar sig som den som vågar ställa krav och aktivera arbetsgivare och löntagare i små företag så att de tar tag i sina problem. Stor samstämmighet råder bland de regionala skyddsombuden om att de har medverkat till att förbättra arbetsmiljön.

Referenser

Arbetslivsinstitutet, 2006. *Redogörelser från LO, TCO och SACO – om de regionala skyddsombudens verksamhet*. Dnr 299/96. Solna

Arbetsmiljöverket, 2006. *Sammanställning över inkomna rapporter för parternas verksamhet med regionala skyddsombud och standardisering under 2005*. Rapport 2006-11-08. Solna.

Andersson, I. M., Hägg, M.G., Rosén. G. (red), *Arbetsmiljöarbete i Sverige 2004 En kunskapssammanställning över strategier, metoder och arbetssätt för arbetsmiljöarbete*. Arbete och Hälsa 2006:6. Arbetslivsinstitutet.

Andersson, I. M., Rosén. G., 2005. *Arbetsmiljöarbete som utvecklingsmotor – Erfarenheter från regional utveckling i Dalarna*. Arbetslivsrapport nr 2005:6. Arbetslivsinstitutet.

Andersson, I. M., Rosén. G., Klusell, L., 2006. *FöretagSAM – En jämförelse av två modeller för implementering av systematiskt arbetsmiljöarbete på mindre tillverkningsföretag*. Arbetslivsrapport nr 2006:5. Arbetslivsinstitutet.

Birgersdotter, L., Schmidt, L., Antonsson, A-B., 2004. *Systematiskt arbetsmiljöarbete i småföretag – vad kan externa aktörer som regionala skyddsombud och företagshälsövård göra för att få SAM att fungera?* IVL Rapport B 1589, IVL Svenska Miljöinstitutet AB, Stockholm.

Frick, K., 1996. *De regionala skyddsombudens verksamhet*. Arbetslivsrapport 1996:22, Arbetslivsinstitutet. Solna

Frick, K., Sigala, F., Sundström-Frisk, C., 1997. *LOs regionala skyddsombud: Skillnader från 1980 till 1993 samt mellan förbunden*. Arbetslivsrapport 1997:20. Arbetslivsinstitutet. Solna

Frick K., 2007, *Underlag för rapportering till Arbetsmiljöverket*, E-post 2007-02-05 till Järnstedt, C., LO. Stockholm.

Järnstedt C., 2007. *Muntlig uppgift angående Finska LOs förslag om RSO i Finland*.

Proposition 1948:298 angående förslag till arbetarskyddslag m m.

Walters, D., 2001. *Health and safety in small enterprises in Europe – European strategies from managing improvement*. P.I.E.-Peter Lang, Brussels

Walters, D., 2002. *Working safely in small enterprises in Europe*. European Trade Union Confederation. Brussels

BILAGA 1.

De regionala skyddsombudens arbete och erfarenheter – enkätsvar uppdelat på fackförbund

LO och dess förbund har tillsammans med Statistiska centralbyrån (SCB) frågat de regionala skyddsombuden om deras uppdrag. Syftet är att LO och förbunden ska få ett underlag för att bättre kunna stötta dessa skyddsombud och deras verksamhet.

Här redovisas svaren på de 37 frågorna fördelade på LOs förbund.

Antal RSO i varje förbund och urval av de som skulle svara på enkäten							
Förbund	Antal RSO	Urval RSO svar	Totalt antal urvalet	Andel svar av	Svarande RSO	Ej RSO	Svarsandel % av RSO
Byggnads	123	62	48	77,4	46	2	76,7
Elektriker	84	42	29	69,0	29	0	69,0
Fastighets	54	36	25	69,4	23	2	67,6
Handels	108	54	43	79,6	41	2	78,8
Hotell o Rest	130	65	44	67,7	36	8	63,2
Kommunal	331	150	116	77,3	81	35	70,4
Livs	52	36	26	72,2	25	1	71,4
IF Metall	364	150	113	75,3	100	13	73,0
Musiker	24	24	15	62,5	15	0	62,5
Målarna	57	36	26	72,2	26	0	72,2
Pappers		0	0	0,0	0	0	0,0
Skogs o Trä	70	36	30	83,3	29	1	82,9
SEKO	39	39	29	74,4	27	2	73,0
Transport	37	37	32	86,5	32	0	86,5
Grafiska	58	35	27	77,1	25	2	75,8
HELA LO	1531	802	603	75,2	535	68	72,9

Urvalet var 802 personer. Av dem som svarade/hörde av sig var 68 stycken inte RSO. Återstår 734 RSO. Giltiga svar finns från 535 RSO av de 734, d.v.s. 73 procent. Två personer angav inte i enkäten att de är RSO och tre personer svarade att de inte är RSO. Dessa fem svarade ändå på alla frågor och har därför räknats in gruppen svarande.

1a. Andel kvinnor och män som RSO

	Män	Kvinnor
Byggnads	100,0	0,0
Elektriker	96,6	3,5
Fastighets	82,6	17,4
Målarna	100,0	0,0
Handels	53,7	46,3
Hotell o Rest	61,1	38,9
Kommunal	49,4	50,6
Musiker	93,3	6,7
SEKO	88,9	11,1
Transport	84,4	15,6
IF Metall	93,0	7,0
Livs	84,0	16,0
Skogs o Trä	96,6	3,5
Grafiska	84,0	16,0
Hela LO	78,0	22,1

1b. Ålder på RSO

	20–39 år	40–49 år	Ålder 50–59 år	60 år eller mer	Medel- ålder
Byggnads	8,7	19,6	41,3	30,4	54,0
Elektriker	13,8	27,6	48,3	10,3	49,8
Fastighets	8,7	39,1	39,1	13,0	49,7
Målarna	0,0	26,9	53,9	19,2	53,0
Handels	14,6	39,0	36,6	9,8	49,1
Hotell o Rest	22,2	22,2	38,9	16,7	49,5
Kommunal	8,6	27,2	43,2	21,0	51,9
Musiker	20,0	6,7	40,0	33,3	52,1
SEKO	14,8	48,2	22,2	14,8	48,3
Transport	15,6	21,9	37,5	25,0	51,0
IF Metall	19,0	29,0	38,0	14,0	49,7
Livs	36,0	28,0	32,0	4,0	44,8
Skogs o Trä	3,5	37,9	37,9	20,7	51,7
Grafiska	12,0	40,0	36,0	12,0	49,2
Hela LO	14,0	28,9	39,9	17,2	50,5

2. Hur många år har du varit regionalt skyddsombud?

	Mindre än 2 år	Minst 2, men mindre än 5 år	Minst 5, men mindre än 10 år	10 år eller mer
Byggnads	23,9	26,1	21,7	28,3
Elektriker	20,7	13,8	24,1	41,4
Fastighets	17,4	26,1	30,4	26,1
Målarna	7,7	11,5	30,8	50,0
Handels	12,2	9,8	24,4	53,7
Hotell o Rest	19,4	22,2	38,9	19,4
Kommunal	19,8	42,0	23,5	14,8
Musiker	26,7	26,7	26,7	20,0
SEKO	29,6	29,6	29,6	11,1
Transport	9,4	25,0	28,1	37,5
IF Metall	20,0	23,0	26,0	31,0
Livs	36,0	20,0	28,0	16,0
Skogs o Trä	10,3	37,9	24,1	27,6
Grafiska	12,0	32,0	32,0	24,0
Hela LO	19,0	26,7	26,7	27,6

3. Hur många dagar på ett år omfattar ditt uppdrag som regionalt skyddsombud?

	Högst 5 dagar	6–14 dagar	15–24 dagar	25–50 dagar	Över 50 dagar, men under halvtid	Halvtid	Över halvtid, men under heltid	Heltid
Byggnads	0,0	0,0	10,9	15,2	43,5	23,9	2,2	4,4
Elektriker	10,3	41,4	6,9	20,7	13,8	0,0	6,9	0,0
Fastighets	9,1	4,6	4,6	27,3	22,7	13,6	4,6	13,6
Målarna	7,7	15,4	34,6	23,1	7,7	0,0	0,0	11,5
Handels	0,0	0,0	12,2	17,1	41,5	9,8	9,8	9,8
Hotell o Rest	25,0	19,4	16,7	22,2	8,3	2,8	2,8	2,8
Kommunal	19,8	30,9	14,8	18,5	4,9	6,2	1,2	3,7
Musiker	6,7	13,3	26,7	13,3	33,3	0,0	6,7	0,0
SEKO	7,4	7,4	25,9	18,5	29,6	7,4	3,7	0,0
Transport	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
IF Metall	2,0	26,0	23,0	25,0	11,0	7,0	4,0	2,0
Livs	0,0	16,7	37,5	29,2	12,5	0,0	4,2	0,0
Skogs o Trä	3,5	13,8	34,5	31,0	10,3	3,5	3,5	0,0
Grafiska	20,0	24,0	28,0	12,0	0,0	8,0	8,0	0,0
Hela LO	9,3	20,0	18,6	20,7	14,8	7,0	3,7	5,9

4. Vilka är de tre största problemen i arbetsmiljön på de arbetsplatser du har att bevaka?

	Byggnads	Elektriker	Fastighets	Målarna	Handels	HRF	Kommunal	Musiker	SEKO	Transport	IF Metall	Livs	Skogs o Trä	Grafiska
Tunga lyft, fysiskt tungt arbete	67,4	24,1	17,4	34,6	14,6	33,3	24,7	66,7	22,2	62,5	20,0	40,0	17,2	20,0
Påfrestande och/eller ensidiga arbetsställningar	34,8	24,1	8,7	57,7	31,7	5,6	7,4	33,3	25,9	3,1	22,0	24,0	17,2	24,0
Korta upprepade arbetsmoment, ensidiga rörelser	34,8	24,1	8,7	57,7	31,7	5,6	7,4	33,3	25,9	3,1	22,0	24,0	17,2	24,0
För hög arbetstakt, för mycket att göra, för lite personal	19,6	41,4	73,9	15,4	56,1	63,9	29,6	0,0	25,9	40,6	29,0	40,0	34,5	48,0
Dålig arbetsorganisation "Stressigt" allmänt, psykiskt påfrestande	26,1	31,0	34,8	42,3	46,3	33,3	42,0	0,0	18,5	21,9	25,0	16,0	20,7	16,0
Mycket övertid	0,0	3,5	0,0	0,0	0,0	2,8	1,2	0,0	40,7	3,1	4,0	4,0	0,0	0,0
Mobbning, trakasserier, dåliga kamratrelationer	0,0	6,9	0,0	0,0	2,4	2,8	17,3	0,0	7,4	0,0	3,0	0,0	0,0	4,0
Buller, vibrationer	43,5	24,1	4,4	7,7	0,0	2,8	16,1	100,0	48,2	3,1	26,0	4,0	44,8	40,0
Svetsrök, gaser, kemiska risker	4,4	0,0	4,4	3,9	0,0	2,8	1,2	0,0	0,0	0,0	39,0	0,0	6,9	12,0
Värme, kyla, drag	8,7	3,5	0,0	0,0	2,4	0,0	7,4	13,3	7,4	9,4	8,0	32,0	10,3	4,0
Otrygga anställningsförhållanden	2,2	0,0	13,0	15,4	19,5	61,1	16,1	40,0	33,3	6,3	6,0	16,0	6,9	12,0
Olycksfallsrisker, allmänt	43,5	10,3	0,0	15,4	2,4	2,8	6,2	26,7	25,9	6,3	10,0	4,0	27,6	8,0
Det finns inget fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete	32,6	48,3	39,1	53,9	56,1	50,0	51,9	20,0	44,4	53,1	63,0	60,0	93,1	68,0
Bristande arbetsanpassning och rehabilitering	4,4	6,9	30,4	7,7	34,2	11,1	23,5	6,7	7,4	34,4	20,0	20,0	34,5	20,0
Annat	2,2	20,7	0,0	11,5	17,1	0,0	12,4	6,7	18,5	18,8	0,0	4,0	3,5	8,0

5. Hur stor del av din totala tid som RSO har du under det senaste året ägnat åt rehabiliteringsärenden?

	0 procent	1-9 procent	10-24 procent	25-49 procent	50 procent eller mer
Byggnads	20,9	37,2	20,9	16,3	4,7
Elektriker	14,3	39,3	17,9	14,3	14,3
Fastighets	9,1	13,6	54,6	13,6	9,1
Målarna	36,0	20,0	40,0	4,0	0,0
Handels	0,0	9,8	43,9	26,8	19,5
Hotell o Rest	21,9	25,0	31,3	15,6	6,3
Kommunal	33,8	27,9	20,6	5,9	11,8
Musiker	57,1	14,3	28,6	0,0	0,0
SEKO	12,5	20,8	45,8	8,3	12,5
Transport	0,0	12,9	58,1	9,7	19,4
IF Metall	29,9	34,0	27,8	5,2	3,1
Livs	32,0	32,0	24,0	8,0	4,0
Skogs o Trä	33,3	29,2	20,8	8,3	8,3
Grafiska	28,0	24,0	32,0	12,0	4,0
Hela LO	25,0	27,7	29,2	10,1	8,0

6. Hur bedömer du i allmänhet arbetsmiljöarbetet på de arbetsplatser där du är regionalt skyddsombud?

	Aktiv ledning, aktiva anställda	Passiv ledning, aktiva anställda	Aktiv ledning, passiva anställda	Passiv ledning, passiva anställda
Byggnads	15,6	35,6	0,0	48,9
Elektriker	0,0	42,9	0,0	57,1
Fastighets	4,4	39,1	0,0	56,5
Målarna	11,5	23,1	3,9	61,5
Handels	2,6	28,2	0,0	69,2
Hotell o Rest	8,8	20,6	0,0	70,6
Kommunal	16,4	21,9	11,0	50,7
Musiker	21,4	14,3	14,3	50,0
SEKO	8,0	28,0	4,0	60,0
Transport	3,1	18,8	3,1	75,0
IF Metall	15,3	30,6	9,2	44,9
Livs	8,3	20,8	4,2	66,7
Skogs o Trä	0,0	44,4	3,7	51,9
Grafiska	8,7	26,1	13,0	52,2
Hela LO	11,2	28,4	5,8	54,6

7. Andelen som önskar få utbildning inom olika områden?

	Bygg- nads	Elekt- triker	Fastig- hets	Målar- na	Han- dels	HRF	Kom- munal	Musi- ker	SEKO	Trans- port	IF Metall	Livs	Skogs o Trä	Gra- fiska	RSO i LO
Grundkurs i bättre arbetsmiljö	37,5	15,4	31,6	27,8	15,4	44,8	56,5	41,7	25,0	10,7	18,6	18,2	30,4	33,3	32,1
Allmän facklig utbildning	14,3	21,4	30,0	55,6	0,0	17,2	49,3	45,21,7	7,4	28,7	36,4	18,2	57,1	29,8	
Funktionsutbildning för RSO	61,0	42,3	40,0	55,0	58,5	67,7	79,5	58,3	60,0	40,0	56,7	68,2	64,0	73,9	62,7
Arbetsmiljölagen och dess föreskrifter	81,6	60,0	45,0	57,1	60,0	54,8	7,7	69,2	56,0	17,9	54,4	60,9	62,5	70,0	60,3
Branschpassad utbildning i arbetsmiljö	64,1	50,0	70,0	65,0	68,3	62,1	82,4	75,0	75,0	31,0	68,6	66,7	72,0	90,5	69,7
Belastningsergonomi (tungt arbete, påfrestande, ensidigt arbete)	79,0	61,5	61,9	73,7	55,0	69,0	70,6	58,3	60,9	69,0	68,5	73,9	80,0	85,7	69,3
Psykosocial arbetsmiljö (psykisk press, stress, stöd av chefer/kamrater, mobbning)	77,8	64,0	66,7	89,5	75,6	86,7	92,9	69,2	71,4	80,0	78,4	86,4	88,0	83,3	81,7
Arbetsorganisation ("Det goda arbetet", arbetets innehåll, möjlighet att lära och utvecklas, inflytande osv)	66,7	63,0	85,0	73,7	53,7	80,8	91,3	50,0	71,4	46,4	65,5	90,0	75,0	81,8	73,5
Arbetsanpassning och rehabilitering	73,7	80,8	76,2	77,8	68,3	80,7	81,2	70,0	59,1	60,0	73,0	70,0	77,8	80,0	75,4
Hot, våld, sexuella trakasserier	63,2	54,2	61,9	72,2	62,5	81,3	82,6	54,6	57,1	75,0	70,9	60,0	60,0	76,2	70,8
Jämställdhet o diskriminering	58,3	50,0	63,2	61,1	50,0	76,7	79,4	54,6	57,1	79,3	70,9	66,7	54,2	7,3	67,9
Kris- och konflikthantering	78,4	66,7	80,0	79,0	61,0	81,3	87,0	63,6	73,9	86,2	76,1	66,7	70,8	81,8	77,3
Kemiska hälsorisker	71,1	50,0	70,0	66,7	45,0	60,7	65,2	27,3	72,7	63,0	67,4	66,7	84,0	86,4	64,9
Buller, vibrationer, belysning eller ventilation	62,5	65,4	55,0	76,2	40,0	55,6	70,6	85,7	78,3	76,7	61,8	72,7	77,8	84,2	67,1

8. Har du en utbildningsplan för uppdraget som regionalt skyddsombud?

	Ja, och den följs	Ja, men den följs inte	Nej
Byggnads	28,3	8,7	63,0
Elektriker	32,1	10,7	57,1
Fastighets	39,1	4,4	56,5
Målarna	34,6	7,7	57,7
Handels	29,3	0,0	70,7
Hotell o Rest	25,7	2,9	71,4
Kommunal	29,1	2,5	68,4
Musiker	60,0	0,0	40,0
SEKO	32,0	4,0	64,0
Transport	53,1	3,1	43,8
IF Metall	27,0	4,0	69,0
Livs	26,1	4,4	69,6
Skogs o Trä	37,9	6,9	55,2
Grafiska	8,0	4,0	88,0
Hela LO	29,6	4,3	66,1

9. Hur informerar vanligen din fackliga organisation en arbetsgivare att du är regionalt skyddsombud på deras arbetsplats?

	Vid tecknande av avtal	Via brev	Via e-post	Via telefon	Via arbetsgivarens branschorganisation
Byggnads	26,1	54,4	2,2	15,2	28,3
Elektriker	0,0	89,7	0,0	3,5	17,2
Fastighets	30,4	56,5	0,0	39,1	4,4
Målarna	19,2	92,3	3,9	7,7	26,9
Handels	17,1	87,8	0,0	22,0	7,3
Hotell o Rest	22,2	75,0	2,8	25,0	2,8
Kommunal	13,6	74,1	7,4	22,2	3,7
Musiker	20,0	33,3	26,7	33,3	26,7
SEKO	40,7	48,2	3,7	14,8	25,9
Transport	37,5	93,8	0,0	15,6	12,5
IF Metall	25,0	59,0	5,0	33,0	0,0
Livs	16,0	56,0	8,0	28,0	0,0
Skogs o Trä	20,7	51,7	0,0	34,5	6,9
Grafiska	32,0	72,0	8,0	32,0	0,0
Hela LO	20,8	66,3	4,4	24,4	7,6

10. Hur många arbetsplatser har du att bevaka?

	1-24	25-49	50-74	75-149	150 eller fler
Byggnads	2,3	18,2	18,2	11,4	38,6
Elektriker	17,2	24,1	6,9	13,8	31,0
Fastighets	4,4	0,0	8,7	21,7	52,2
Målarna	19,2	7,7	19,2	7,7	38,5
Handels	0,0	0,0	0,0	9,8	90,2
Hotell o Rest	13,9	5,6	5,6	5,6	41,7
Kommunal	50,0	19,2	10,3	6,4	9,0
Musiker	6,7	6,7	6,7	6,7	60,0
SEKO	30,8	11,5	15,4	19,2	19,2
Transport	0,0	9,4	0,0	0,0	90,6
IF Metall	30,3	36,4	13,1	15,2	5,1
Livs	12,5	45,8	25,0	8,3	8,3
Skogs o Trä	10,3	6,9	51,7	17,2	10,3
Grafiska	64,0	8,0	16,0	4,0	8,0
Hela LO	25,3	19,1	13,0	10,7	26,0

11. Hur många av dessa besöker du minst en gång per år?

	En liten del, kanske en av tio	En av fyra	Hälften	Tre av fyra	Alla eller nästan alla
Byggnads	11,6	14,0	41,9	7,0	11,6
Elektriker	55,2	17,2	13,8	0,0	0,0
Fastighets	22,7	13,6	36,4	9,1	13,6
Målarna	34,6	38,5	7,7	7,7	7,7
Handels	4,9	68,3	24,4	0,0	0,0
Hotell o Rest	37,1	17,1	22,9	0,0	2,9
Kommunal	20,5	12,8	23,1	3,9	26,9
Musiker	46,7	6,7	26,7	0,0	6,7
SEKO	11,5	23,1	30,8	3,9	11,5
Transport	46,9	25,0	9,4	3,1	9,4
IF Metall	4,0	4,0	8,0	11,0	72,0
Livs	0,0	0,0	16,7	0,0	83,3
Skogs o Trä	13,8	31,0	17,2	13,8	20,7
Grafiska	20,0	4,0	12,0	4,0	56,0
Hela LO	18,5	16,9	19,3	5,6	31,6

12. Vilka är de vanligaste skälen som avgjort vilka arbetsplatser du besökt det senaste året?

	Din egen bedömning och planering	Begäran av medlem/facklig representant	Begäran av arbetsgivare	Olycksfall eller annan akut händelse	Annan anledning
Byggnads	91,3	76,1	8,7	26,1	13,0
Elektriker	72,4	79,3	3,5	37,9	10,3
Fastighets	82,6	82,6	21,7	34,8	13,0
Målarna	76,9	65,4	7,7	26,9	7,7
Handels	92,7	82,9	9,8	41,5	12,2
Hotell o Rest	44,4	72,2	27,8	16,7	19,4
Kommunal	66,7	69,1	38,3	12,4	6,2
Musiker	93,3	33,3	0,0	20,0	13,3
SEKO	74,1	70,4	25,9	44,4	14,8
Transport	71,9	93,8	68,8	62,5	15,6
IF Metall	93,0	50,0	21,0	34,0	9,0
Livs	92,0	36,0	4,0	12,0	12,0
Skogs o Trä	96,6	65,5	37,9	44,8	17,2
Grafiska	84,0	76,0	16,0	40,0	20,0
Hela LO	79,7	66,3	23,1	28,4	11,3

13. Hur många av arbetsplatserna besöker du mer än en gång per år (återbesök)?

	En liten del, kanske en av tio	En av fyra	Hälften	Tre av fyra	Alla eller nästan alla	Vet inte
Byggnads	33,3	24,4	24,4	6,7	6,7	4,4
Elektriker	55,2	20,7	6,9	3,5	0,0	13,8
Fastighets	27,3	36,4	13,6	0,0	9,1	13,6
Målarna	72,0	12,0	4,0	4,0	0,0	8,0
Handels	60,0	25,0	7,5	2,5	2,5	2,5
Hotell o Rest	58,3	11,1	5,6	0,0	0,0	25,0
Kommunal	56,4	21,8	7,7	1,3	2,6	10,3
Musiker	66,7	26,7	0,0	0,0	0,0	6,7
SEKO	46,2	11,5	23,1	3,9	3,9	11,5
Transport	46,9	15,6	18,8	6,3	3,1	9,4
IF Metall	54,6	17,2	5,1	4,0	15,2	4,0
Livs	45,8	8,3	16,7	4,2	20,8	4,2
Skogs o Trä	53,6	17,9	14,3	7,1	3,6	3,6
Grafiska	41,7	12,5	16,7	4,2	12,5	12,5
Hela LO	52,7	19,0	9,7	3,2	6,7	8,8

14. Vilka är de vanligaste anledningarna till att du gör upprepade besök?

	Arbetsmiljön sköts dåligt på arbetsplatsen	Finns särskilt farliga miljöer	Jag vill följa upp ett åtgärdsförslag	Arbetstagarna har begärt ett besök	Arbetsgivaren har begärt ett besök	Arbetsmiljöverket har begärt min medverkan
Byggnads	63,0	32,6	56,5	23,9	2,2	6,5
Elektriker	69,0	6,9	75,9	31,0	0,0	0,0
Fastighets	69,6	17,4	73,9	34,8	4,4	8,7
Målarna	61,5	15,4	69,2	26,9	7,7	11,5
Handels	53,7	2,4	63,4	29,3	9,8	7,3
Hotell o Rest	47,2	5,6	55,6	30,6	2,8	5,6
Kommunal	40,7	3,7	63,0	42,0	21,0	24,7
Musiker	40,0	26,7	60,0	6,7	0,0	0,0
SEKO	59,3	37,0	63,0	44,4	11,1	7,4
Transport	59,4	15,6	93,8	50,0	50,0	28,1
IF Metall	66,0	13,0	71,0	28,0	8,0	23,0
Livs	52,0	20,0	72,0	20,0	0,0	20,0
Skogs o Trä	58,6	24,1	82,8	37,9	17,2	20,7
Grafiska	60,0	24,0	76,0	32,0	8,0	16,0
Hela LO	56,2	13,2	67,5	32,3	10,6	16,2

15. Hur många av arbetsplatserna som ingår i ditt RSO-uppdrag har egna skyddsombud?

	En liten del, kanske en av tio	En av fyra	Hälften	Tre av fyra	Alla eller nästan alla
Byggnads	36,4	22,7	29,6	2,3	9,1
Elektriker	20,7	10,3	31,0	17,2	20,7
Fastighets	68,2	13,6	18,2	0,0	0,0
Målarna	60,0	20,0	16,0	4,0	0,0
Handels	27,5	57,5	10,0	5,0	0,0
Hotell o Rest	88,2	5,9	5,9	0,0	0,0
Kommunal	59,7	16,9	13,0	5,2	5,2
Musiker	78,6	7,1	7,1	7,1	0,0
SEKO	44,0	24,0	12,0	4,0	16,0
Transport	68,8	12,5	6,3	9,4	3,1
IF Metall	21,2	21,2	29,3	16,2	12,1
Livs	66,7	16,7	12,5	4,2	0,0
Skogs o Trä	39,3	10,7	42,9	3,6	3,6
Grafiska	33,3	20,8	37,5	8,3	0,0
Hela LO	45,1	19,8	20,8	7,8	6,6

16. Hur gör du för att få fram skyddsombud där det saknas?

	Återkommande besök på arbetsplatsen för att tala med arbetstagarna	Arbetsplats-träffar	Telefon-kontakter med anställda	Talar med chefen	Kan ofta inte göra något åt det
Byggnads	80,4	80,4	10,9	17,4	8,7
Elektriker	41,4	44,8	44,8	31,0	3,5
Fastighets	73,9	82,6	26,1	34,8	4,4
Målarna	50,0	61,5	15,4	34,6	11,5
Handels	70,7	63,4	31,7	31,7	2,4
Hotell o Rest	50,0	55,6	16,7	25,0	27,8
Kommunal	45,7	34,6	24,7	28,4	28,4
Musiker	0,0	6,7	20,0	13,3	73,3
SEKO	59,3	70,4	22,2	25,9	14,8
Transport	90,6	87,5	37,5	34,4	6,3
IF Metall	74,0	26,0	13,0	32,0	20,0
Livs	76,0	24,0	16,0	36,0	24,0
Skogs o Trä	79,3	34,5	17,2	31,0	27,6
Grafiska	64,0	32,0	8,0	56,0	12,0
Hela LO	62,2	44,6	20,3	30,2	19,1

17. Hur många skyddsombud inom ditt RSO-område behöver grundläggande utbildning i arbetsmiljö?

	Inga	Högst 10	11–20	Mer än 20
Byggnads	2,2	40,0	24,4	33,3
Elektriker	3,5	34,5	27,6	34,5
Fastighets	4,6	54,6	27,3	13,6
Målarna	16,7	70,8	12,5	0,0
Handels	2,5	22,5	27,5	47,5
Hotell o Rest	6,1	63,6	15,2	15,2
Kommunal	8,7	52,2	18,8	20,3
Musiker	30,8	30,8	7,7	30,8
SEKO	3,9	38,5	26,9	30,8
Transport	15,6	56,3	18,8	9,4
IF Metall	7,1	45,5	28,3	19,2
Livs	16,7	50,0	12,5	20,8
Skogs o Trä	0,0	25,0	35,7	39,3
Grafiska	4,4	65,2	8,7	21,7
Hela LO	7,0	46,6	22,8	23,6

18. Vilka deltar i allmänhet vid ditt arbetsplatsbesök?

	Jag går – utan andra deltagare – bland arbetstagarna på arbetsplatsen	Jag samlar som regel alla arbetstagare	Lokalt skyddsombud eller annan representant för arbetstagarna	Arbetsgivaren	Någon från företagshälsovården
Byggnads	52,2	13,0	82,6	63,0	0,0
Elektriker	37,9	10,3	93,1	48,3	0,0
Fastighets	8,7	47,8	91,3	87,0	0,0
Målarna	57,7	23,1	65,4	61,5	0,0
Handels	22,0	12,2	97,6	85,4	0,0
Hotell o Rest	30,6	30,6	72,2	55,6	8,3
Kommunal	9,9	49,4	75,3	72,8	0,0
Musiker	13,3	6,7	33,3	86,7	0,0
SEKO	48,2	14,8	85,2	63,0	0,0
Transport	43,8	15,6	96,9	84,4	6,3
IF Metall	21,0	12,0	96,0	77,0	3,0
Livs	28,0	20,0	84,0	76,0	4,0
Skogs o Trä	17,2	24,1	82,8	82,8	0,0
Grafiska	44,0	12,0	96,0	76,0	4,0
Hela LO	25,9	24,2	84,8	72,1	1,9

19. Om du gör skydds rond vid ditt besök på arbetsplatsen, vilka följer då i allmänhet med?

	Jag går runt bland arbetstagarna och genomför skydds ronden utan andra deltagare	Arbetsgivaren	Lokalt skyddsombud eller annan representant för arbetstagarna	Någon från företagshälsovården	Andra personer
Byggnads	17,4	78,3	91,3	0,0	6,5
Elektriker	13,8	37,9	96,6	0,0	3,5
Fastighets	0,0	91,3	95,7	0,0	0,0
Målarna	42,3	65,4	61,5	0,0	7,7
Handels	2,4	85,4	97,6	0,0	2,4
Hotell o Rest	16,7	77,8	72,2	8,3	8,3
Kommunal	6,2	87,7	85,2	1,2	6,2
Musiker	20,0	73,3	40,0	0,0	46,7
SEKO	3,7	85,2	85,2	3,7	3,7
Transport	3,1	96,9	93,8	6,3	6,3
IF Metall	15,0	80,0	97,0	4,0	3,0
Livs	20,0	80,0	88,0	0,0	0,0
Skogs o Trä	24,1	72,4	89,7	0,0	3,5
Grafiska	24,0	64,0	96,0	0,0	0,0
Hela LO	13,4	78,7	88,6	2,2	5,1

20. När du besöker en arbetsplats första gången, hur upplever du i allmänhet att du blir bemött?

	Positivt	Neutral/ointresserat från arbetsgivaren	Negativt
Byggnads	41,3	56,5	2,2
Elektriker	41,4	51,7	6,9
Fastighets	40,9	54,6	4,6
Målarna	32,0	60,0	8,0
Handels	52,5	47,5	0,0
Hotell o Rest	42,9	37,1	20,0
Kommunal	72,4	26,3	1,3
Musiker	66,7	26,7	6,7
SEKO	57,7	38,5	3,9
Transport	64,5	35,5	0,0
IF Metall	50,5	47,5	2,0
Livs	29,2	66,7	4,2
Skogs o Trä	59,3	33,3	7,4
Grafiska	54,2	41,7	4,2
Hela LO	52,9	42,8	4,3

från skyddsombud/fackliga representanter

Byggnads	100,0	0,0	0,0
Elektriker	100,0	0,0	0,0
Fastighets	95,2	4,8	0,0
Målarna	95,8	4,2	0,0
Handels	100,0	0,0	0,0
Hotell o Rest	87,9	12,1	0,0
Kommunal	93,0	7,0	0,0
Musiker	81,8	18,2	0,0
SEKO	100,0	0,0	0,0
Transport	100,0	0,0	0,0
IF Metall	97,9	2,1	0,0
Livs	95,8	4,2	0,0
Skogs o Trä	96,4	3,6	0,0
Grafiska	87,5	12,5	0,0
Hela LO	95,7	4,3	0,0

från anställda

Byggnads	93,2	6,8	0,0
Elektriker	96,6	3,5	0,0
Fastighets	85,7	14,3	0,0
Målarna	84,0	16,0	0,0
Handels	90,0	10,0	0,0
Hotell o Rest	76,5	23,5	0,0
Kommunal	77,6	21,1	1,3
Musiker	75,0	16,7	8,3
SEKO	84,6	15,4	0,0
Transport	93,6	6,5	0,0
IF Metall	82,7	17,4	0,0
Livs	83,3	16,7	0,0
Skogs o Trä	89,3	10,7	0,0
Grafiska	75,0	25,0	0,0
Hela LO	83,7	16,0	0,4

21. Förändras bemötandet i allmänhet över tiden?

	Mer positivt	Oförändrat från arbetsgivaren	Mer negativt
Byggnads	24,4	73,3	2,2
Elektriker	20,7	69,0	10,3
Fastighets	59,1	40,9	0,0
Målarna	44,0	52,0	4,0
Handels	47,5	52,5	0,0
Hotell o Rest	37,1	57,1	5,7
Kommunal	52,6	46,1	1,3
Musiker	46,7	53,3	0,0
SEKO	34,6	65,4	0,0
Transport	62,5	37,5	0,0
IF Metall	62,9	35,1	2,1
Livs	75,0	25,0	0,0
Skogs o Trä	57,1	39,3	3,6
Grafiska	47,8	43,5	8,7
Hela LO	49,7	47,7	2,7
		från skyddsombud/fackliga representanter	
Byggnads	42,5	57,5	0,0
Elektriker	51,7	48,3	0,0
Fastighets	66,7	33,3	0,0
Målarna	62,5	37,5	0,0
Handels	47,5	52,5	0,0
Hotell o Rest	55,9	44,1	0,0
Kommunal	53,5	46,5	0,0
Musiker	45,5	54,6	0,0
SEKO	46,2	53,9	0,0
Transport	75,0	25,0	0,0
IF Metall	60,0	40,0	0,0
Livs	62,5	37,5	0,0
Skogs o Trä	63,0	37,0	0,0
Grafiska	60,9	39,1	0,0
SO i LO	56,0	44,0	0,0
		från anställda	
Byggnads	39,5	60,5	0,0
Elektriker	55,2	44,8	0,0
Fastighets	57,1	42,9	0,0
Målarna	64,0	36,0	0,0
Handels	45,0	55,0	0,0
Hotell o Rest	57,1	42,9	0,0
Kommunal	60,5	38,2	1,3
Musiker	30,0	70,0	0,0
SEKO	50,0	50,0	0,0
Transport	78,1	21,9	0,0
IF Metall	58,3	41,7	0,0
Livs	62,5	37,5	0,0
Skogs o Trä	67,9	32,1	0,0
Grafiska	60,9	39,1	0,0
Hela LO	56,9	42,8	0,3

22. Hur tas dina synpunkter om arbetsmiljön i allmänhet emot vid dina arbetsplatsbesök?

	Positivt	Neutral/ointresserat från arbetsgivaren	Negativt
Byggnads	44,2	41,9	14,0
Elektriker	35,7	50,0	14,3
Fastighets	42,9	42,9	14,3
Målarna	52,0	40,0	8,0
Handels	70,0	30,0	0,0
Hotell o Rest	37,1	48,6	14,3
Kommunal	71,1	27,6	1,3
Musiker	86,7	6,7	6,7
SEKO	50,0	38,5	11,5
Transport	74,2	22,6	3,2
IF Metall	55,2	39,6	5,2
Livs	41,7	37,5	20,8
Skogs o Trä	57,1	39,3	3,6
Grafiska	63,6	31,8	4,6
Hela LO	56,4	36,7	7,0
från skyddsombud/fackliga representanter			
Byggnads	97,7	2,3	0,0
Elektriker	100,0	0,0	0,0
Fastighets	95,2	4,8	0,0
Målarna	100,0	0,0	0,0
Handels	97,5	2,5	0,0
Hotell o Rest	94,1	5,9	0,0
Kommunal	91,7	8,3	0,0
Musiker	81,8	18,2	0,0
SEKO	88,5	7,7	3,9
Transport	100,0	0,0	0,0
IF Metall	97,9	2,1	0,0
Livs	91,7	8,3	0,0
Skogs o Trä	88,9	11,1	0,0
Grafiska	91,3	8,7	0,0
Hela LO	95,1	4,8	0,1
från anställda			
Byggnads	86,4	13,6	0,0
Elektriker	69,0	27,6	3,5
Fastighets	85,7	14,3	0,0
Målarna	84,0	16,0	0,0
Handels	85,0	15,0	0,0
Hotell o Rest	82,9	17,1	0,0
Kommunal	79,0	21,1	0,0
Musiker	84,6	15,4	0,0
SEKO	69,2	23,1	7,7
Transport	83,9	16,1	0,0
IF Metall	81,6	16,3	2,0
Livs	75,0	25,0	0,0
Skogs o Trä	92,9	7,1	0,0
Grafiska	87,5	8,3	4,2
Hela LO	81,6	17,4	1,1

23a. Anser du att ditt arbete som regionalt skyddsombud värderas positivt?

	Ja, i hög grad	Ja, i viss mån	Nej, knappast	Nej, absolut inte
av arbetsgivare				
Byggnads	7,0	69,8	23,3	0,0
Elektriker	3,6	82,1	14,3	0,0
Fastighets	9,1	68,2	22,7	0,0
Målarna	7,7	57,7	34,6	0,0
Handels	12,2	73,2	14,6	0,0
Hotell o Rest	14,3	48,6	37,1	0,0
Kommunal	29,3	61,3	8,0	1,3
Musiker	46,7	46,7	6,7	0,0
SEKO	3,9	84,6	11,5	0,0
Transport	31,3	65,6	3,1	0,0
IF Metall	15,0	73,0	12,0	0,0
Livs	8,3	83,3	8,3	0,0
Skogs o Trä	17,9	78,6	3,6	0,0
Grafiska	12,0	68,0	20,0	0,0
Hela LO	16,4	68,1	15,2	0,3

	Ja, i hög grad	Ja, i viss mån	Nej, knappast	Nej, absolut inte
av anställda				
Byggnads	58,1	41,9	0,0	0,0
Elektriker	46,4	53,6	0,0	0,0
Fastighets	63,6	36,4	0,0	0,0
Målarna	65,4	34,6	0,0	0,0
Handels	46,3	53,7	0,0	0,0
Hotell o Rest	48,6	45,7	5,7	0,0
Kommunal	52,6	42,1	5,3	0,0
Musiker	53,9	46,2	0,0	0,0
SEKO	53,9	46,2	0,0	0,0
Transport	68,8	31,3	0,0	0,0
IF Metall	55,0	43,0	2,0	0,0
Livs	66,7	29,2	4,2	0,0
Skogs o Trä	69,0	31,0	0,0	0,0
Grafiska	41,7	58,3	0,0	0,0
Hela LO	54,7	43,1	2,2	0,0

	Ja, i hög grad	Ja, i viss mån	Nej, knappast	Nej, absolut inte
av skyddsombud eller andra fackliga representanter				
Byggnads	78,6	21,4	0,0	0,0
Elektriker	89,3	10,7	0,0	0,0
Fastighets	95,2	4,8	0,0	0,0
Målarna	88,0	12,0	0,0	0,0
Handels	82,5	17,5	0,0	0,0
Hotell o Rest	74,3	17,1	8,6	0,0
Kommunal	66,7	30,6	2,8	0,0
Musiker	54,6	45,5	0,0	0,0
SEKO	84,6	15,4	0,0	0,0
Transport	100,0	0,0	0,0	0,0
IF Metall	84,5	15,5	0,0	0,0
Livs	95,8	4,2	0,0	0,0
Skogs o Trä	78,6	21,4	0,0	0,0
Grafiska	62,5	37,5	0,0	0,0
Hela LO	79,4	19,3	1,3	0,0

23b. Anser du att ditt arbete som regionalt skyddsombud värderas positivt? (forts)

	Ja, i hög grad	Ja, i viss mån	Nej, knappast	Nej, absolut inte
av arbetsmiljöinspektör				
Byggnads	59,1	36,4	4,6	0,0
Elektriker	38,5	50,0	11,5	0,0
Fastighets	47,4	52,6	0,0	0,0
Målarna	41,7	54,2	4,2	0,0
Handels	35,1	48,7	16,2	0,0
Hotell o Rest	45,2	48,4	6,5	0,0
Kommunal	58,1	32,3	9,7	0,0
Musiker	50,0	40,0	10,0	0,0
SEKO	54,2	37,5	8,3	0,0
Transport	62,5	37,5	0,0	0,0
IF Metall	54,0	37,9	8,1	0,0
Livs	71,4	28,6	0,0	0,0
Skogs o Trä	64,3	21,4	14,3	0,0
Grafiska	54,6	31,8	13,6	0,0
Hela LO	52,8	38,8	8,4	0,0
av företagshälsovården				
Byggnads	32,5	52,5	15,0	0,0
Elektriker	28,0	56,0	12,0	4,0
Fastighets	31,6	63,2	5,3	0,0
Målarna	28,6	61,9	9,5	0,0
Handels	31,4	45,7	22,9	0,0
Hotell o Rest	40,7	44,4	14,8	0,0
Kommunal	36,2	51,7	12,1	0,0
Musiker	44,4	33,3	11,1	11,1
SEKO	30,4	47,8	17,4	4,4
Transport	36,7	60,0	3,3	0,0
IF Metall	41,2	41,2	16,5	1,2
Livs	22,2	44,4	33,3	0,0
Skogs o Trä	48,2	25,9	22,2	3,7
Grafiska	35,0	45,0	20,0	0,0
Hela LO	36,3	47,3	15,5	1,0

24. Anser du att du får ett bra stöd i ditt uppdrag som regionalt skyddsombud?

	Från medlemmarna på arbetsplatserna	Från din fackavdelnings styrelse	Från ditt fackförbund centralt
Byggnads	95,6	90,7	97,7
Elektriker	85,7	100,0	100,0
Fastighets	100,0	95,5	90,5
Målarna	84,6	100,0	100,0
Handels	85,0	85,0	70,0
Hotell o Rest	76,5	77,1	74,3
Kommunal	83,8	77,3	70,8
Musiker	84,6	92,9	92,9
SEKO	84,6	88,5	80,8
Transport	90,6	96,9	96,9
IF Metall	87,6	86,0	77,7
Livs	95,8	100,0	87,5
Skogs o Trä	100,0	82,8	75,9
Grafiska	83,3	96,0	87,5
Hela LO	87,2	86,5	81,0

25. Blir du informerad av arbetsgivaren att AV ska komma på inspektion?

	Ja	Nej	Det varierar	Vet inte
Byggnads	8,9	75,6	11,1	4,4
Elektriker	13,8	51,7	13,8	20,7
Fastighets	0,0	63,6	27,3	9,1
Målarna	11,5	53,9	19,2	15,4
Handels	9,8	75,6	14,6	0,0
Hotell o Rest	13,9	58,3	22,2	5,6
Kommunal	23,1	32,1	32,1	12,8
Musiker	0,0	53,3	13,3	33,3
SEKO	11,5	38,5	38,5	11,5
Transport	9,4	40,6	50,0	0,0
IF Metall	4,0	59,0	31,0	6,0
Livs	4,2	70,8	20,8	4,2
Skogs o Trä	6,9	69,0	20,7	3,5
Grafiska	8,0	52,0	32,0	8,0
Hela LO	10,9	54,9	25,8	8,5

26. Får du protokoll från AVs inspektioner vid de arbetsplatser som du har att bevaka?

	Ja	Nej	Det varierar	Vet inte
Byggnads	35,6	33,3	28,9	2,2
Elektriker	13,8	37,9	31,0	17,2
Fastighets	13,6	31,8	50,0	4,6
Målarna	30,8	34,6	26,9	7,7
Handels	26,8	26,8	46,3	0,0
Hotell o Rest	28,6	34,3	25,7	11,4
Kommunal	39,7	25,6	24,4	10,3
Musiker	0,0	53,3	26,7	20,0
SEKO	23,1	46,2	23,1	7,7
Transport	48,4	3,2	48,4	0,0
IF Metall	27,0	36,0	30,0	7,0
Livs	16,7	41,7	37,5	4,2
Skogs o Trä	44,8	17,2	34,5	3,5
Grafiska	24,0	48,0	20,0	8,0
Hela LO	29,8	32,2	30,4	7,5

27. Får du ta del av AVs förelägganden och uppföljningen?

	Ja	Nej	Det varierar	Vet inte
Byggnads	48,9	22,2	26,7	2,2
Elektriker	14,3	39,3	25,0	21,4
Fastighets	18,2	31,8	45,5	4,6
Målarna	30,8	34,6	23,1	11,5
Handels	29,3	19,5	51,2	0,0
Hotell o Rest	25,0	36,1	30,6	8,3
Kommunal	37,2	23,1	29,5	10,3
Musiker	6,7	46,7	20,0	26,7
SEKO	26,9	34,6	30,8	7,7
Transport	51,6	3,2	45,2	0,0
IF Metall	35,0	21,0	36,0	8,0
Livs	29,2	25,0	41,7	4,2
Skogs o Trä	44,8	13,8	37,9	3,5
Grafiska	32,0	40,0	20,0	8,0
Hela LO	33,3	25,5	33,2	8,0

28. Får du i allmänhet som regionalt skyddsombud vetskap om allvarliga olycksfall och tillbud på de arbetsplatser som du ansvarar för?

	Ja	Nej	Vet inte
Byggnads	66,7	28,9	4,4
Elektriker	58,6	24,1	17,2
Fastighets	22,7	50,0	27,3
Målarna	52,0	32,0	16,0
Handels	46,3	46,3	7,3
Hotell o Rest	30,6	52,8	16,7
Kommunal	32,5	31,2	36,4
Musiker	40,0	53,3	6,7
SEKO	57,7	26,9	15,4
Transport	61,3	29,0	9,7
IF Metall	62,0	25,0	13,0
Livs	29,2	54,2	16,7
Skogs o Trä	65,5	24,1	10,3
Grafiska	54,2	29,2	16,7
Hela LO	48,7	33,3	18,0

29. Får du ta del av polisrapporter, intervjuer, utredningar och uppföljningar vid olycksfall?

	Ja	Nej	Har inte varit aktuellt	Vet inte
Byggnads	15,6	51,1	33,3	0,0
Elektriker	20,7	31,0	37,9	10,3
Fastighets	9,1	31,8	45,5	13,6
Målarna	23,1	38,5	30,8	7,7
Handels	12,2	53,7	26,8	7,3
Hotell o Rest	16,7	52,8	22,2	8,3
Kommunal	6,4	29,5	43,6	20,5
Musiker	0,0	53,3	40,0	6,7
SEKO	23,1	46,2	23,1	7,7
Transport	53,3	30,0	10,0	6,7
IF Metall	32,0	25,0	34,0	9,0
Livs	12,5	37,5	25,0	25,0
Skogs o Trä	24,1	51,7	13,8	10,3
Grafiska	16,0	32,0	48,0	4,0
Hela LO	18,9	36,6	33,5	11,0

30. Har ditt samarbete med arbetsmiljöverket/-inspektörerna förändrats under de senaste två åren?

	Nej	Ja, till det bättre	Ja, till det sämre
Byggnads	62,2	28,9	8,9
Elektriker	62,1	27,6	10,3
Fastighets	59,1	40,9	0,0
Målarna	53,9	42,3	3,9
Handels	63,4	26,8	9,8
Hotell o Rest	70,6	20,6	8,8
Kommunal	60,8	33,8	5,4
Musiker	71,4	21,4	7,1
SEKO	53,9	38,5	7,7
Transport	37,5	50,0	12,5
IF Metall	52,5	41,4	6,1
Livs	34,8	52,2	13,0
Skogs o Trä	55,2	41,4	3,5
Grafiska	54,2	37,5	8,3
Hela LO	57,7	35,3	7,0

31. Samarbetar du i någon utsträckning med representanter för något annat fackförbund i ditt uppdrag som regionalt skyddsombud?

	Ja, med dem från andra fackförbund i LO på de arbetsplatser jag bevakar	Ja, med fackförbund i TCO eller SACO på de arbetsplatser jag bevakar	Ja, med LO-facken i kommunen/regionen	Nej, det finns inget fungerande tvärfackligt samarbete	Nej, men det behövs inget tvärfackligt samarbete
Byggnads	58,7	0,0	13,0	37,0	4,4
Elektriker	72,4	6,9	24,1	20,7	0,0
Fastighets	56,5	8,7	26,1	30,4	0,0
Målarna	69,2	0,0	26,9	26,9	0,0
Handels	17,1	7,3	9,8	63,4	14,6
Hotell o Rest	27,8	2,8	13,9	55,6	2,8
Kommunal	14,8	21,0	11,1	54,3	7,4
Musiker	40,0	0,0	20,0	33,3	26,7
SEKO	66,7	0,0	11,1	22,2	11,1
Transport	62,5	12,5	43,8	25,0	0,0
IF Metall	16,0	1,0	21,0	58,0	9,0
Livs	24,0	0,0	20,0	52,0	4,0
Skogs o Trä	20,7	3,5	17,2	69,0	13,8
Grafiska	8,0	0,0	24,0	56,0	20,0
Hela LO	29,7	6,7	17,6	49,6	7,6

32. Förekommer det att andra förbunds RSO också besöker dina arbetsplatser?

	Ja
Byggnads	66,7
Elektriker	86,2
Fastighets	39,1
Målarna	65,4
Handels	29,3
Hotell o Rest	32,4
Kommunal	28,2
Musiker	61,5
SEKO	68,0
Transport	25,0
IF Metall	10,0
Livs	39,1
Skogs o Trä	21,4
Grafiska	8,0
Hela LO	33,0

33. Har omfattningen av tvärfackligt arbete förändrats de senaste 5 åren enligt din erfarenhet?

	Ja, ökat	Ja, minskat	Nej, oförändrat	Vet inte
Byggnads	26,1	13,0	47,8	13,0
Elektriker	27,6	3,5	44,8	24,1
Fastighets	47,8	0,0	26,1	26,1
Målarna	40,0	0,0	52,0	8,0
Handels	7,3	17,1	51,2	24,4
Hotell o Rest	22,9	14,3	28,6	34,3
Kommunal	13,0	9,1	36,4	41,6
Musiker	13,3	0,0	40,0	46,7
SEKO	42,3	0,0	42,3	15,4
Transport	6,3	15,6	59,4	18,8
IF Metall	22,2	7,1	40,4	30,3
Livs	20,8	16,7	37,5	25,0
Skogs o Trä	31,0	3,5	51,7	13,8
Grafiska	20,0	12,0	36,0	32,0
Hela LO	21,7	8,9	40,9	28,6

34. Har värdet av det tvärfackliga arbetet förändrats de senaste 5 åren enligt din erfarenhet?

	Ja, mer positivt nu	Ja, mindre positivt nu	Nej, oförändrat	Vet inte
Byggnads	28,3	15,2	41,3	15,2
Elektriker	34,5	0,0	41,4	24,1
Fastighets	47,8	0,0	26,1	26,1
Målarna	53,9	0,0	34,6	11,5
Handels	14,6	12,2	36,6	36,6
Hotell o Rest	34,3	8,6	31,4	25,7
Kommunal	15,8	7,9	30,3	46,1
Musiker	21,4	0,0	42,9	35,7
SEKO	46,2	0,0	34,6	19,2
Transport	25,0	3,1	53,1	18,8
IF Metall	26,0	4,0	38,0	32,0
Livs	33,3	8,3	25,0	33,3
Skogs o Trä	37,9	0,0	44,8	17,2
Grafiska	36,0	8,0	28,0	28,0
Hela LO	27,9	6,1	35,5	30,5

35. Vad anser du särskilt viktigt i uppdraget att aktivera det lokala arbetsmiljöarbetet?

	Mycket viktigt	Ganska viktigt	Mindre viktigt
	se till att skyddsombud är valt		
Byggnads	82,6	15,2	2,2
Elektriker	69,0	27,6	3,5
Fastighets	95,7	4,4	0,0
Målarna	84,6	11,5	3,9
Handels	82,9	17,1	0,0
Hotell o Rest	83,3	16,7	0,0
Kommunal	78,7	18,7	2,7
Musiker	41,7	50,0	8,3
SEKO	80,8	19,2	0,0
Transport	67,7	32,3	0,0
IF Metall	86,0	13,0	1,0
Livs	87,5	8,3	4,2
Skogs o Trä	79,3	20,7	0,0
Grafiska	88,0	12,0	0,0
Hela LO	81,8	16,7	1,6

	Mycket viktigt	Ganska viktigt	Mindre viktigt
	få fram en klar ansvarsfördelning i arbetsmiljöfrågor		
Byggnads	68,2	29,6	2,3
Elektriker	55,2	41,4	3,5
Fastighets	87,0	8,7	4,4
Målarna	65,4	34,6	0,0
Handels	75,0	20,0	5,0
Hotell o Rest	73,5	26,5	0,0
Kommunal	84,2	15,8	0,0
Musiker	61,5	38,5	0,0
SEKO	72,0	28,0	0,0
Transport	77,4	22,6	0,0
IF Metall	73,5	22,5	4,1
Livs	73,9	21,7	4,4
Skogs o Trä	78,6	21,4	0,0
Grafiska	79,2	20,8	0,0
Hela LO	74,9	23,1	2,0

	Mycket viktigt	Ganska viktigt	Mindre viktigt
	få arbetsgivaren att skaffa sig en arbetsmiljöpolicy		
Byggnads	75,0	20,5	4,6
Elektriker	55,2	41,4	3,5
Fastighets	69,6	30,4	0,0
Målarna	69,2	26,9	3,9
Handels	55,0	37,5	7,5
Hotell o Rest	80,0	17,1	2,9
Kommunal	70,5	28,2	1,3
Musiker	69,2	30,8	0,0
SEKO	68,0	32,0	0,0
Transport	68,8	28,1	3,1
IF Metall	57,0	35,0	8,0
Livs	65,2	30,4	4,4
Skogs o Trä	75,9	20,7	3,5
Grafiska	87,0	8,7	4,4
Hela LO	66,9	28,9	4,2

35. Vad anser du särskilt viktigt i uppdraget att aktivera det lokala arbetsmiljöarbetet?

	Mycket viktigt	Ganska viktigt	Mindre viktigt
att inventering av arbetsmiljöproblem görs och åtgärder vidtas			
Byggnads	88,6	11,4	0,0
Elektriker	89,7	10,3	0,0
Fastighets	100,0	0,0	0,0
Målarna	69,2	30,8	0,0
Handels	95,0	5,0	0,0
Hotell o Rest	91,2	8,8	0,0
Kommunal	88,5	11,5	0,0
Musiker	85,7	14,3	0,0
SEKO	84,6	15,4	0,0
Transport	100,0	0,0	0,0
IF Metall	88,8	10,2	1,0
Livs	91,7	8,3	0,0
Skogs o Trä	89,7	10,3	0,0
Grafiska	91,3	8,7	0,0
Hela LO	89,4	10,4	0,2
att skyddsronder genomförs			
Byggnads	93,2	6,8	0,0
Elektriker	75,9	20,7	3,5
Fastighets	87,0	13,0	0,0
Målarna	84,6	15,4	0,0
Handels	56,1	41,5	2,4
Hotell o Rest	88,2	11,8	0,0
Kommunal	83,5	16,5	0,0
Musiker	86,7	13,3	0,0
SEKO	92,3	7,7	0,0
Transport	90,6	9,4	0,0
IF Metall	79,8	19,2	1,0
Livs	78,3	21,7	0,0
Skogs o Trä	86,2	13,8	0,0
Grafiska	82,6	17,4	0,0
Hela LO	81,9	17,5	0,6
att skyddsombud och arbetsledare utbildas			
Byggnads	95,5	2,3	2,3
Elektriker	89,7	10,3	0,0
Fastighets	100,0	0,0	0,0
Målarna	92,3	7,7	0,0
Handels	90,0	10,0	0,0
Hotell o Rest	94,3	5,7	0,0
Kommunal	88,3	11,7	0,0
Musiker	75,0	25,0	0,0
SEKO	96,2	3,9	0,0
Transport	100,0	0,0	0,0
IF Metall	89,8	10,2	0,0
Livs	79,2	20,8	0,0
Skogs o Trä	89,7	10,3	0,0
Grafiska	91,7	8,3	0,0
Hela LO	90,7	9,1	0,2

35. Vad anser du särskilt viktigt i uppdraget att aktivera det lokala arbetsmiljöarbetet?

	Mycket viktigt	Ganska viktigt	Mindre viktigt
att man informerar de anställda om riskerna i arbetsmiljön och hur man undviker dem			
Byggnads	90,9	9,1	0,0
Elektriker	65,5	34,5	0,0
Fastighets	95,7	4,4	0,0
Målarna	96,2	3,9	0,0
Handels	85,0	15,0	0,0
Hotell o Rest	85,3	11,8	2,9
Kommunal	87,2	12,8	0,0
Musiker	100,0	0,0	0,0
SEKO	80,8	19,2	0,0
Transport	90,6	9,4	0,0
IF Metall	88,0	12,0	0,0
Livs	91,3	8,7	0,0
Skogs o Trä	86,2	13,8	0,0
Grafiska	91,3	8,7	0,0
Hela LO	87,1	12,6	0,2

	Mycket viktigt	Ganska viktigt	Mindre viktigt
att introducera SAM, Systematiskt arbetsmiljöarbete			
Byggnads	77,3	22,7	0,0
Elektriker	79,3	20,7	0,0
Fastighets	87,0	13,0	0,0
Målarna	61,5	30,8	7,7
Handels	87,8	12,2	0,0
Hotell o Rest	74,3	22,9	2,9
Kommunal	88,3	11,7	0,0
Musiker	69,2	30,8	0,0
SEKO	57,7	34,6	7,7
Transport	87,5	12,5	0,0
IF Metall	72,7	25,3	2,0
Livs	79,2	20,8	0,0
Skogs o Trä	100,0	0,0	0,0
Grafiska	78,3	21,7	0,0
Hela LO	79,7	19,1	1,2

	Mycket viktigt	Ganska viktigt	Mindre viktigt
att handleda praktiskt i genomförandet av SAM			
Byggnads	45,5	52,3	2,3
Elektriker	31,0	58,6	10,3
Fastighets	60,9	34,8	4,4
Målarna	38,5	53,9	7,7
Handels	51,2	36,6	12,2
Hotell o Rest	52,9	44,1	2,9
Kommunal	65,8	30,3	4,0
Musiker	18,2	72,7	9,1
SEKO	42,3	42,3	15,4
Transport	62,5	37,5	0,0
IF Metall	43,0	50,0	7,0
Livs	65,2	34,8	0,0
Skogs o Trä	72,4	27,6	0,0
Grafiska	52,2	43,5	4,4
Hela LO	51,8	42,6	5,6

35. Vad anser du särskilt viktigt i uppdraget att aktivera det lokala arbetsmiljöarbetet?

	Mycket viktigt	Ganska viktigt	Mindre viktigt
att göra uppföljningar av åtgärder i handlingsplaner och efter inspektioner från AV			
Byggnads	65,9	31,8	2,3
Elektriker	55,2	44,8	0,0
Fastighets	87,0	13,0	0,0
Målarna	61,5	38,5	0,0
Handels	55,0	45,0	0,0
Hotell o Rest	76,5	23,5	0,0
Kommunal	78,2	20,5	1,3
Musiker	54,6	45,5	0,0
SEKO	61,5	38,5	0,0
Transport	81,3	18,8	0,0
IF Metall	74,0	24,0	2,0
Livs	83,3	16,7	0,0
Skogs o Trä	75,9	24,1	0,0
Grafiska	78,3	21,7	0,0
Hela LO	72,2	26,8	0,9

36. Hur uppfattar du din roll som regionalt skyddsombud?

	Den som aktiverar det lokala arbetsmiljöarbetet	Konfliktlösare mellan arbetsgivare och anställd	Problemlösare i arbetsmiljöfrågor	Utbildare, kunskapsförmedlare	Rådgivare även i andra frågor	Den som vågar ställa krav	Kollar att de anställda följer arbetsmiljöreglerna
Byggnads	84,1	47,7	76,7	72,1	83,7	97,8	70,5
Elektriker	85,7	46,4	96,4	75,9	79,3	96,6	67,9
Fastighets	100,0	68,2	82,6	82,6	91,3	100,0	57,1
Målarna	92,3	53,9	73,1	69,2	92,3	100,0	61,5
Handels	75,6	70,7	75,6	80,0	90,0	95,0	32,5
Hotell o Rest	78,1	56,3	85,3	69,7	75,8	87,9	48,5
Kommunal	87,8	68,5	78,1	63,5	76,0	94,7	51,4
Musiker	78,6	33,3	100,0	83,3	83,3	100,0	53,9
SEKO	76,9	75,0	76,0	73,1	84,0	100,0	69,6
Transport	100,0	77,4	93,6	100,0	81,3	96,9	45,2
IF Metall	94,9	54,6	79,6	83,2	78,7	95,9	54,8
Livs	95,8	47,8	91,7	83,3	91,3	95,8	60,9
Skogs o Trä	96,6	37,0	85,7	86,2	75,9	92,9	53,6
Grafiska	91,7	60,0	83,3	69,6	75,0	95,8	68,2
Hela LO	88,8	58,2	81,4	75,7	80,6	95,5	55,0

37. Känner du som regionalt skyddsombud att du har medverkat till att förbättra arbetsmiljön?

	Ja	Nej
Byggnads	97,8	2,2
Elektriker	96,6	3,5
Fastighets	91,3	8,7
Målarna	100,0	0,0
Handels	97,4	2,6
Hotell o Rest	85,7	14,3
Kommunal	88,3	11,7
Musiker	92,9	7,1
SEKO	96,2	3,9
Transport	100,0	0,0
IF Metall	99,0	1,0
Livs	95,8	4,2
Skogs o Trä	100,0	0,0
Grafiska	96,0	4,0
Hela LO	94,8	5,3